

DATED
NEWS
DELIVER BY
SATURDAY
NOVEMBER 19

LAIKS

WEEKLY NEWS
PERIODICAL
POSTAGE PAID
AT METUCHEN, NJ
AND ADDITIONAL
MAILING OFFICE
(USPS 301-500)
ISSN 1089-8832

Published 48 times per year except the first week of May, the last week in June, the second week in September, the last week in December

Published weekly by: Latvian Newspaper "Laiks", Inc., 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840

POSTMASTER: Send address change to: "Laiks", 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840

Phone: 732-549-0445; Fax: 732-549-0466; E-mail: LaiksDSR@aol.com

Lasiet tīmeklī!
www.laiks.us

Volume LXII Nr. 44 (5551)

2011. gada 19. novembris – 25. novembris

Lai Latvija pastāvētu mūžīgi!

Valsts prezidenta Andra Bērziņa uzruna tautiešiem
Latvijas Republikas 93. gadadienā

Labdien, godātie tautieši! Visi, kam Latvijas vārds un nākotne ir svarīgi! Lai arī cik tālu no Latvijas jūs šobrīd neatrastos, lai arī kādi būtu iemesli, kāpēc un kad jūs esat atstājuši Latviju, tuvojoties 18. novembrim, jūs noietki atceraties savu Tēvzemi.

Ko katram no mums nozīmē Latvija? Tā ir mūsu dzimtene. Citiem tā atgādina bērnību, citiem – skolas gadus, vecākus, vecvecākus, Latvijas laukus. Latvija visiem saistās ar skaistu dabu, gudriem un strādīgiem cilvēkiem, un šī spēja latviešiem ir saglabājusies un arī jāattīsta.

Kas šajā laikā noticis Latvijā, kur mēs atrodamies, kurp mēs dodamies? Pasaules lielā nenoteiktība un Eiropas nestabilitāte tomēr nav ietekmējusi Latvijas attīstību pēdējā gadā. Mēs esam sasnieguši pietiekamu stabilitāti, lai varētu droši skatīties nākotnē, lai varētu sākt Latvijas izaugsmes ceļu. Latvija un Baltija kopumā šajā brīdī ir viens no stabilākajiem pasaules punktiem, kur var sākt investēt un kas būs konkurētspējīgs ne tikai Eiropā, bet visā pasaulē.

Ja mēs spēsim visus jūsu prātus un zināšanas kaut daļēji šeit piesaistīt un realizēt, tad Latvijas vārds būs mūžīgs.

Tas, ka Latvija ir sasniegusi stabilitāti, vēl nenozīmē, ka šeit viss

ir padarīts. Mums būs jāpieliek ļoti lielas pūles, lai nodrošinātu darbavietu pieaugumu, jo Eiropas tendence - darbaspēka mobilitāte - ir realitāte. Lai Latvijā radītu daudz jaunu darbavietu, mums daudz kas jāizdara, un tas prasīs ilgāku laiku, vairākus gadus un arī visu jūsu kopējo ieguldījumu. Sevišķi to ieguldījumu, kas saistīts ar zinātni, lai Latvijā mēs varētu radīt tādu attīstību, kas būtu ilglaicīga un ilgtspējīga pasaules kontekstā. Kaut vai ekonomiskā stabilitāte ir sasniegta, būs nepieciešams krietni ilgāks laiks, lai radītu šeit darbavietas dažādu profesiju pārstāvjiem, cilvēkiem ar dažādu dzīves pieredzi.

Lai izvēlētos pareizāko ceļu,

ļoti svarīga ir visu jūsu līdzdalība gan ar padomu, gan ar zināšanām, gan arī iespējām piedalīties tieši – gan ar investīcijām, gan pašiem esot šeit, atdotot to pieredzi, ko esat uzkrājuši pasaulē. Tāpēc es gribētu pateikties mūsu pieredzējušiem diplomātiem, kas dažādās pasaules vietās aktīvi informē par Latviju un parāda arī tos ceļus, kuŗi varētu mums būt svarīgi nākotnē.

Es novēlu visiem vienmēr atcerēties Latviju un katram darīt visu iespējamo, lai Latvija pastāvētu mūžīgi!

Es sveicu visus Latvijas 93. gadadienā! Aicinu gan savās domās, gan darbos piedalīties Latvijas nākotnes veidošanā. Dievs, svētī Latviju!

Čikāgas Piecīši - 2011. gada Pasaules brīvo latviešu apvienības laureāti

No kreisās: Janina Ankipāne, Alberts Legzdīņš, Armands Birkens, Loriņa Vuda, Alnis Cers, Uldis Streips

Pasaules brīvo latviešu apvienības (PBLA) biedru organizācijas 2011. gadā PBLA balvu piešķiršanas ansamblim Čikāgas Piecīši par pusgadsimta

veiksmi ar humoru un sirsnību atspoguļot dziesmās latviešu tautas priekus, bēdas un ilgas tā laika notikumu plūsmā.

PBLA Kultūras fonda apbalvojumi 2011. gadā

Goda balva

Ērikam Dzenim (Kanadā) par mūža ieguldījumu latviešu tēlotājmākslas radīšanā un popularizēšanā.

Arvīdam Purvam (Kanadā) par mūža ieguldījumu latviešu mūzikā.

Goda diploms

Nikolajam Bulmanim (Kanadā) par rakstu kopojumu *No vienas puses tā...*

Mārai Cellei (ASV/Latvijā) par atmiņu grāmatu *Ilgais ceļš mājup*.

Gundaram Keņinam Kingam (ASV) par ilggadēju darbu Latvijas ekonomikas jomā.

Jurim Sileniekam (ASV) par mūsdienu latviešu literatūras kritiku periodikā un grāmatās.

Kārlim Zvejniekam (ASV) par prozas grāmatu *Zelta cauna*.

Krišjāna Barona prēmija

Jurim Kronbergam (Zviedrijā) par dzejoļu krājumu *Trimdas anatomija*.

Atzinības raksts

Vijai Spoģei-Ērdmanei (Aust-

rālijā) par mūža ieguldījumu latviešu teātra vizuālā ietērpā izveidošanā.

Dainai Jaunbērziņai (Austrālijā) par ilggadēju Sidnejas Latviešu vīru koŗa vadību un jaunatnes iesaistīšanu koŗa dziedāšanā.

Bruno Krūmiņam un redakcijas kollēģijai (Austrālijā) par trimdas vēstures dokumentācijas grāmatu *Footprints. Latvians in South Australia*.

Prof. Dr. Jānos Pusztay (Ungārijā) par izcilielem nopelniem latviešu valodas apgūšanas veicināšanā ungāru studentiem.

Gundaram Rullim (Zviedrijā) par skaņu ierakstu *Alis P – "Uz priekšu"*.

Ilsei Zandstrai (Kanadā) par grāmatu *The Amber Coast: A Latvian Family's Journey*.

* Grāmata iznākusi Latvijas apgādā *Mansards*

** Grāmatas iznākušas apgādā VESTA-LK, kas ir laikraksta *Laiks* un *Brīvā Latvija* pilnvarotais izdevējs Latvijā

VALSTS SVĒTKU IZAICINĀJUMS

Latvijas neatkarībai vienmēr bijuši izaicinājumi. Latvijas 93. gada jubilejā izaicinājumi ir nopietni. Šai atceres dienā latvieši vēlas, lai Latvija būtu neatkarīga, latviska un turīga.

Neatkarība it kā ir nodrošināta. Tomēr, ja Latvijā latvieši Lāčplēša dienā valkā sarkanbaltsarkanās lentītes, tad ir citas dienas, kad citi iedzīvotāji lepojas ar Georga lentīti. Šī lentīte simbolizē cariskās Krievijas imperijas augstāko militāro apbalvojumu, Svētā Juŗa Krustu. Taču Krievija ir tā imperija, kuŗas sabrukums bija ceļš uz Latvijas neatkarību! Lieki jautāt, kam pieder Georga lentīšu valkātāju sirdis.

Mēs vēlamies, lai Latvija būtu latviska. Tomēr šovasar neizdevās savākt nepieciešamo parakstu skaitu, lai ierosinātu referendumu par latviešu valodu kā vienīgo mācīvalodu valsts financētās skolās. Varbūt kā reakcija, varbūt arī ne, bet visi zinām, ka patlaban tiek

vākti paraksti, lai ierosinātu referendumu rikošanu par otrās valsts valodas statusa piešķiršanu krievu valodai. Latviska Latvija daudzām nav valsts pamatatzīme.

Mēs vēlamies, lai Latvija būtu turīga. Padomju okupācijas laikā labklājības līmenis Latvijā bija viens no augstākajiem starp PSRS „republikām”. Okupācijas laikā cilvēki no „brālīgajām republikām” centās pārcelties uz Latviju. Tagad pirkspēja Latvijā ir trešā zemākā starp 27 Eiropas Savienības valstīm. Ļoti daudz Latvijas iedzīvotāju brīvprātīgi izceļo uz citām valstīm. Pašreizējā emigrācija un gaidāmā svešautiešu imigrācija, kad Latvijas ekonomika atkopsies, kopā ar zemo dzimstību ir draudi latviešu tautas iznīkšanai.

Dzīvojot ārzemēs, var šķīst, ka nevaram palīdzēt risināt šīs problēmas. Tā tomēr nav! Katram ir iespēja stiprināt Latvijas valstiskumu. Vērosim, kas notiek Latvijas

politikā, uzturēsim sakarus ar radiem un draugiem dzimtenē, apciemotsim to, cik bieži vien iespējams, finansiāli atbalstīsim Latviju, sevišķi ar ieguldījumiem, ja tas mums ir par spēkam. Daudzināsim Latviju, tiekoties ar amerikāņu kaimiņiem un Amerikas valdības pārstāvjiem. Apmeklēsim vietējos latviešu sarakojumus. Atbalstīsim mūsu organizācijas ar ziedojumiem, bet sevišķi ar mūsu darbu. Kopā strādājot, mēs panāksim daudz vairāk, nekā strādājot vienatnē. Ja latvieši nerūpēsies par latvietību te, Amerikā, un Latvijā, tad kas cits to darīs?

Modernā pasaule ievēl mūs drudzainā dzīves ritmā. Mūsu dienas aizņem darba pienākumi. Pēc darba reklāmas mūs mudina, lai meklējam izklaidēšanos patērētāju kultūrā, nedomājot par citām vērtībām. Būsim patstāvīgi un kontrolēsim paši savas dzīves vidi. Lasīsim mūsu presi un izmantosim

jaunās elektroniskās iespējas, lai uzzinātu, kas notiek latviešu sabiedrībā Amerikā un kas notiek Latvijā. Veidosim paši savu dzīvi. Valsts svētki piedāvā iespēju pārdomāt dzīves jēgu.

Latvietība ir dāvana. Valsts svētku laikā padomāsim, kā šī vērtība var bagātināt mūsu dzīvi. Dievs, svētī Latviju!

ALAs valdes priekšsēdis
Juris Mežinskis

Latvian newspaper

LAIKSFrequency: WKLY EXC 1ST WK - MAY; LAST WK - JUN;
2nd WK - SEPT; LAST WK - DEC**Latviešu nedēļas laikraksts**Iznāk sestdienās, 48 reizes gadā
Redakcija Rīgā, Ausekļa ielā 14-2, Rīga, LV-1010, Latvija.
Tālr. +371 67326761, fax +371 67326784,
e-pasts - redakcija@laiks.us
mājaslapa - www.laiks.usKantoris ASV: 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840, USA
Tālr. 732-549-0445, fax. 732-549-0466, e-pasts - LaiksDSR@aol.comAbonēšanas maksa ASV dolāros: 1 gadam US \$ 130.00;
6 mēn. US \$ 75.00; 3 mēn. US \$ 42.00.Neizlietotus manuskriptus un fotoattēlus redakcija neuzglabā.
Redakcijai ir tiesības iesūtītos materiālus izmantot arī saīsinātus.
Laikrakstā iespējams, ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos
rakstos izteiktās domas ar redakcijas viedokli par pašu jautājumu
var arī nesaskanēt.

Par reklāmas vai sludinājuma saturu atbild reklamdevējs.

Redaktore: Ligita KovtunaTālr.: +371 67326761, +371 29439423, fakss: + 371 67326784,
e-pasts: ligita@laiks.us
Rīgā, Ausekļa ielā 14-2, LV-1010**Redaktore ASV:** Astra MooraTālr./fakss: 818-980-4748, e-pasts: laiks@juno.com,
astere2000@aol.com (fotografijām)

6157 Carpenter Ave. North Hollywood CA 91606 USA

Kanadas ziņas: Mārtiņš Štauers: tālr.: 514-639-8722,
e-pasts: stauvers@yahoo.ca, 104-3000 Notre Dame Street,
Lachine, QC, H8S 2H1
Rūdolfs Norītis: tālr.: 416-425-4613, fakss: 416-425-4615,
5 Shady Golfway, Unit 1416 Don Mills, ON M3C 3A5**Reklāma laikrakstā Laiks un mājaslapā www.laiks.us**ASV - Tālr. 732-549-0445, fax. 732-549-0466,
e-pasts - LaiksDSR@aol.com

Rīgā - Ausekļa ielā 14-2, Rīga, LV-1010, Latvija.

Tālr. +371 67326761, fax +371 67326784,
e-pasts - redakcija@laiks.us**ABONĒJIET LAIKRAKSTU**

"LAIKA" abonements ASV maksā: 3 mēnešiem	US \$42,-
6 mēnešiem	US \$75,-
1 gadam	US \$130,-
Gaisa pasts 1 gadam ASV	US \$215,-
Ārpus ASV "LAIKS" tiek piesūtīts tikai pa gaisa pastu	
Kanadā 1 gadam	US \$225,-
pusgadam	US \$120,-
Latvijā 1 gadam	US \$220,-
pusgadam	US \$115,-
Citūr pasaulē 1 gadam	US \$280,-
pusgadam	US \$150,-

Abonenti bez maksas saņems sešus "Jauno Laiks" pielikumus
un gada beigās nākamā gada kalendāru.**"Jauno Laiks"** 6 numurus var pasūtīt atsevišķi.

Maksa US \$20,-

Abonēšanas maksu var atsūtīt ar čeku vai naudas pārvedumu
(rakstot čeku uz "Laiks - Latvian Newspaper Inc." vārda).

Lūdzam noteikti norādīt, no kuŗa laika vēlas laikrakstu abonēt.

Laikraksts *Laiks* 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840, USA

Lūdzu piesūtīt man laikrakstu "LAIKS" no _____

līdz _____ uz _____ mēnešiem uz sekojošo adresi:

(Mr./Mrs./Ms.) _____

Tālrunis _____

E-pasts _____

Pievienoju čeku, Money Order par US \$ _____

abonementa uzsākšanai/pagarināšanai (nevēlamo svītrot)

Ja adrese mainīta, lūdzam uzdot arī agrāko adresi.

LŪDZAM IEGAUMĒT – abonementu uzsākšanas,
pagarināšanas un adrešu maiņas veic **3-4 nedēļu laikā.****LAIKU** varat pasūtīt arī Rīgas redakcijā**Lietojiet www.laiks.us****LAIKS 2012****M Ā K S L A S K A L E N D Ā R S****LAIKA mākslas kalendārs
ceļā pie jums!****LŪDZAM IEVĒROT:**

- Spiestuve izsūta tikai VIENU kalendāra eksemplāru katram LAIKA abonentam,
- LAIKA kalendārus PĀPILDUS var pieprasīt **tikai** no kantora.

Pa tālrūni pasūtījumus NEPIENĒMS!**Pasūtīnot kalendāru, iesakām lietot kalendāram
pievienoto kuponu.****Laiks, Inc.****596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840, USA**

2012. gada kalendārs: gab. X US \$18

Piesūtīšana: ASV – par katru pirmo US \$3.50;
par katru nākamo uz to pašu adresi US \$1,00Ārpus ASV – par pirmo \$3,00
par katru nākamo uz to pašu adresi \$1,50

Kopā..... US \$.....

Vārds, uzvārds

Adrese

Tālr.: E-pasts

Riga Ven Travel Inc.**Ceļosim Inesei līdzī uz SICĪLIJU
no 22. – 29. martam****Zvaniet – INESEI ZAĶIS**

32 South Penataquit Ave., Bay Shore, NY 11706-8815

Tālr.: 631-665-4455, 1-800-291-8311

Fax: 631-665-6164

E-pasts: RigaVen@aol.com**Meklē direktoru/
direktori „Kursas”
vasaras vidusskolai**

Rietumkrasta Izglītības centra (RKLIC) valde meklē „Kursas” vasaras vidusskolas programmai direktoru vai direktori. Mācības notiek katru gadu jūlijā, darbs ir atalgots. Meklējam personu, kam ir pieredze izglītībā, kas plānotu un turpmākos gadus vadītu „Kursas” vasaras vidusskolu.

Rietumkrasta izglītības centrs atrodas uz 160 akru zemes, te ir meiteņu un zēnu kopmītne, ēdamzāle ar virtuvi, guļkoka ēka ar klases telpām un ērtu satikšanās vietu kamintelpā, podniecības/mākslas ēka, brīvdabas baznīca, kuŗai visās pusēs ir loģi uz apkārtejo mežu, rotaļlaukumi, mazs basketbola laukums un dabisks amfiteātris priekšnesumiem, turpat var kurt ugunsgrūdu. Latviešu izglītības centrs atrodas tuvu Olimpijas kalniem, Pjūdžeta līcim, Reinīra kalna parkam un Klusā okeana jūrmalai. No centra iespējams rīkot izbraukumus pa Vašingtonas pavalsti.

„Kursas” vasaras vidusskolas programmas mērķis ir paplašināt zināšanas Amerikas latviešu izcelsmes jauniešiem, mācot latviešu valodu un iepazīstinot ar latviešu kultūru. Mūsu mērķis ir savest kopā 14-18 gadu vecus jauniešus, lai viņi iepazītos, runātu latviski, nodibinātu mūža draudzību un aktīvi iesaistītos vietējās latviešu sabiedrības pasākumos.

Meklējam Amerikas latviešu izcelsmes direktoru/direktori, kam būtu interese sadarboties ar citiem un vadītu un izstrādātu ilgtermiņa plānu „Kursas” programmai;

pārraudzītu latviešu valodas un kultūras mācību programmas, kuŗas piemērotas jauniešu vecumam un viņu latviešu valodas zināšanām;

attīstītu dažādas izglītības, kultūras un nodarbības, kuŗas piemērotas vasaras sesijai;

koordinētu mācībustundas, interešu nodarbības, kultūras programmas, gādātu, lai tiktu izdota „Kursas” avīzīte „Kriptiņas” un gadagrāmata;

izstrādātu standartu, lai visi „Kursas” dalībnieki palīdz cits citam, respektē cits citu, dabu un vietu kuŗā atrodas.

Tos, kuŗiem būtu interese un vēlētās pārrunāt iespējas, vai arī var ieteikt kādu piemērotu personu, lūdzu sazināties ar RKLIC priekšsēdi Jāni Rogaini: wayrog@comcast.net, „Kursas” sekretāri Marisu Veju (Way)-Rogaini: marisa.wayrogainis@gmail.com vai „Kursas” kasieri Valdi Atvaru: kasieris@kursas.or**Daugavas Vanagu
Centrālās Valdes
pārstāvniecība Latvijā**
no š.g. 15.novembra atrodas
viesnīcā „Radi un Draugi”.
Ieeja no Mārstaļu ielas,
nākamās durvis no ieejas
viesnīcā uz Daugavas pusi.
Tālrunis paliek nemainīgs
67592239, mob. 67003710
un 67003780.

„Gūstu lielu gandarījumu”

Ar Andreju Jansonu sarunājas Ligita Kovtuna

Vai tava meistaroklase Rīgā, Jāņa Zāliša pamatskolā, bija tāds kā Amerikā gūtās pieredzes turpinājums? Kā īsti sauc to organizāciju, kurā tu darbojies, pievērsot bērnu mūzikai?

Organizāciju sauc *Young Audiences*. Tai ir vairāk nekā 40 nodaļas – visās lielākajās ASV pilsētās. Organizācijas mērķis ir piegādāt izglītojošas mūzikas programmas skolām profesionālu mūziķu atkaņojumā. *Phoenix* kokpūšamo instrumentu kvinteta sastāvā šajā organizācijā darbojos kopš 1965. gada. *Feniksa kvintets* ar šādu un līdzīgām programmām uzstāties radio un televīzijas raidījumos ASV un izbraucis turnejas pa ASV, Kanadu un Eiropu, sniedzot koncertus BBC, Vācijas un Šveices radiofonos. Esam vairākkārt saņēmuši piešķirumus, lai izveidotu jaunas, eksperimentālas programmas, kā efektīvāk panākt skolēnu ieinteresētību klasiskajā mūzikā. Sarikojums Zāliša pamatskolā bija šāda veida koncerts, tikai latviešu bērniem latviešu valodā.

Vai tā bija tava iecere, vai to rīkoja kāda institūcija Latvijā?

Tā bija mana iecere, to atbalstīja Latvijas Mūzikas akadēmija, atkaņotāji bija akadēmijas studenti.

Kāpēc tev liekas tik svarīgi piejaucēt bērnus mūzikai?

ASV lielpilsētu skolās situācija ar mūziku ir traģiskā stāvoklī. Vairākumā skolu nav nekādas mūzikas programmas. Izaugusi jau vesela paaudze skolotāju, kam vārdi Mocarts, Bēthovens, Bachs ir sveši. Kā no tādiem var sagaidīt, lai tie izglītotu bērnus, ja paši par mūziku nezina nekā cita kā vienīgi popmūziku, ko caurām dienām dzird radio pārraidēs. Rezultātā klasiskās mūzikas koncertiem trūkst apmeklētāju. Simfoniskos orķestrus un operu trupus likvidē. Vecās paaudzes klausītāji izmirst, un jauno paaudzi klasiskā mūzika neinteresē, jo... viņi par to nekā nezina, nekā viņiem nav mācīts. *Young Audiences* organizācijas mērķis ir daļēji šo robu aizpildīt.

Līdzīga situācija ir Latvijā. Simfoniskajos koncertos un operu izrādēs jauniešu ir maz. Ārzemju žurnālisti, kas noklausījās „Vilkaču mantinieci” izrādē, atzina, ka publikā tikpat kā nav bijis jaunās paaudzes.

Tavas pašā izjūtas šīs nodarbības laikā? Vai Latvijas bērni mūzikas uztveres ziņā ir citādi nekā mazie amerikāņi?

Lielas atšķirības starp Amerikas un Latvijas līdzīga vecuma bērniem mūzikas uztverē nemāniju. Mans ieteikums skolām – pievērst vairāk uzmanības tam, lai bērnu pamācītu, kā uzvesties koncertā. Ja neviens nepaskaidros, kā uzvesties koncertā, kā viņi lai to zinātu, ja ne uz

vienu koncertu nav bijuši? Koncertā nav paredzēts sarunāties, jāklausa, lai netraucētu citus, kuņģi grib klausīties. Aplaudēt drīkst tikai pēc skaņdarba, nevis sist plaukstas līdzī, kamēr mūzika skan utt.

Esmu novērojusi, ka, strādājot ar bērniem un jauniešiem, tu kļūsti tāds īpaši milīgs un draudzīgs. Vai bērni un jaunieši tevi pozitīvi uzlādē? Kāds ir tavs lielākais gandarījums par šo darbu?

Andrejs Jansons meistaroklasē

Mana attieksme pret bērniem acīmredzot veidojusies daudzu gadu gaitā gūtā pieredzē, strādājot šādu darbu un vērojot reakciju, kad bērni klausās kā-

du skaņdarbu, kādus viņi uzdod jautājumus, un arī atbildot uz bērnu jautājumiem. Arī darbojoties Katskiļu nometnē, kur jau daudzus gadus mācu koklēšanu un dziedāšanu un sagatavoju koncertus. Lielu gandarījumu gūstu, ja izdevies kādā jauniešu rast interesi par mūziku vai laimēties viņu iesaistīt nopietnā darbā, sagatavojot koncertu vai mūzikālā teātra izrādē.

Ja esi bijusi kādā skolēnu koncertā Lielajā ģildē vai kādā

papētīt, kā bērni reaģē uz priekšnesumu un kas būtu jādara, lai saistītu viņu interesi. Kad aizvedu savu mazdēlu uz šādu koncertu Lielajā ģildē, viņš pēc piecām minūtēm sāka knosīties un lūdza, lai vedot viņu mājās.

Koncerts, kur tu noklausījies Zāliša pamatskolā, notika arī Mūzikas akadēmijā. Uz to ielūdza pēdējās mācībaspēkus un studentus, bet neviens no viņiem neatnāca. Tāpat neatnāca neviens no „Latvijas koncertiem”, ne arī no Ģildes bērnu koncertu rīkotājiem. Radās iespaids, ka cilvēkiem nav intereses iepazīties ar metodi, kas ir atšķirīga no tās, kas gadiem izmantota.

Mana iecere ir atrast sponsorus, kas atbalstītu šādus koncertus citās skolās, it sevišķi ārpus Rīgas. Tas būtu arī praktiskāks atrisinājums fināncēm. Aizvest piecus mūziķus uz jebkuru skolu Latvijā izmaksā nesalīdzināmi mazāk nekā atvest 500 bērnus uz Rīgu.

Iesakū apmeklēt kādu no jaunatnes koncertiem Rīgā, un tev radīsies priekšstats par to, ar ko mums jācinās. Paldies, ka atnāci uz koncertu!

P.S. Uz vienu šādu koncertlekciju Ģildē pirms gadiem biju aizvedusi savu mazmeitu. Dažādu iemeslu pēc vairāk neejam... Uz Andreja nodarbību noteikti iešu. Pašai bija tik interesanti.

Iesvētības Katskiļu nometnē

Liels notikums Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzē bija jauniešu iesvētības Katskiļu nometnē 4. septembrī. Viesuļvētra Irēna svinības gandrīz izjauca,

iepriekšējā nedēļā Katskiļu ceļus un tiltus klāja ūdens, un Nacionālās gvardes kaņavīri pa nedrošajiem kalnu ceļiem ar auto ļāva braukt tikai vietējiem

iedzīvotājiem. Laimīgā kārtā draudzes nometnē postījumu nebija, vienīgi dzidrais un tīrais kalnu avotu ezers no tajā ieskalotajām smiltīm kļuvis dubļains. Kā par brīnumu taisni pāris dienas pirms iesvētībām satiksmē uz nometni tika atjaunota.

Katskiļu nometnes Debesu pļavu brīvdabas svētnīcā iesvētīja trīs jauniešus: Marisu Lailu Ejupi no Longailendas, viņas māsiņu Intu Madaru Eilandu un brālēnu Kristapu Reini Eilandu no Teksasas. Visi trīs ir bijušie draudzes priekšnieka Alfreda Trautmaņu un draudzes ilgadējās dāmu komitejas darbinieces Silvijas Trautmanes mazbērni. Iesvētībās ieradās daudzi Gaņezera Vasaras vidusskolas trīs klašu audzēkņi. Pēc iesvē-

tībām draudzes jaunajā ēdamzālē notika svētku mielasts. Šī bija pirmā reize, kad jaunceltā ēdamzāle tika izmantota iesvētību svinībām. Viesi apbrīnoja plašo un ērto verandu, lielo zāli un profesionālo virtuvi. Gaņ-

eza jauniešiem dziedot latviešu tautasdziesmas, bija prieks klausīties. Prieks arī, ka latviešu jaunā paaudze ir aktīva un Ņujorkas draudzei tik iespaidīga jauna celtne.

Ēriks Niedrītis

No kreisās: Inta Madara Eilande, Kristaps Reinis Eilands, Maria Laila Ejupa

Svinībās Katskiļos piedalījās iesvētīto skolabiedri – Gaņezera Vasaras vidusskolas trīs klašu audzēkņi

Bruno Puriņa 85 gadu jubileja

Bijušais nekustamo īpašumu biroja īpašnieks Bruno Puriņš radu un draugu pulkā svinēja 85 gadu dzimšanas atceres dienu dēla Edvarda mājās Rokvilas centrā (*Rockville Centre*) Ņujorkā. Bruno dzimis Rīgā 1926. gada 22. oktobrī. Jaunībā strādājis kopā ar tēvu, palīdzējis krāsot Balto zāli Latvijas Valsts prezidenta pilī. Pēc kaŗa viņš vispirms dzīvoja Toronto, vēlāk Ņujorkā, kur viņam piederēja *Century 21*

Real Estate Agency Baldwinā (*Baldwin*). Neilgu laiku Bruno Puriņš dzīvoja Floridā, bet atkal atgriezās Longailendā. Bruno un Bitīte Puriņi kādu laiku mitinājās laivu mājā, ķerot zušus un krabjus. Tagad Puriņi dzīvo Ņudžersijas Putnu ciemā. Dēls Edvards un meita Silvija tēvam par godu rīkoja svinības, kurās cienāja ar vēžiem. Bruno ir bagāts – viņam ir pieci mazbērni.

Ēriks Niedrītis

Vidū Bitīte un Bruno Puriņi, līdzās dēls Eds un viņa dzīvesbiedre Tamija, meita Silvija ar dzīvesbiedru Marku un mazbērni

Pamanīts, izlasīts, saklausīts...

Rīgā nekad nav garlaicīgi. Jau zināju, ka pie katras otrās mājas sētas ir brīdinājums: „Uzmanību! Nikns suns!” Taču nezināju, ka bīstami uzskatīs arī pie tādas mājas, kur rakstīts: „Uzmanību! Nikns saimnieks!” Radās virkne jautājumu: vai māja pieder sunim? Vai niknais saimnieks nāks ārā bārties, varbūt viņam būs kāds ierocis, un ja tā, tad – kas? Pātaga, slotaskāts, pirts-slota, mazais vai lielais duncis, bise... vienalga, kas, jāuzmanās!

Iedziļinoties preses slejās un lasot uzrakstus Latvijā, allaž jābrīnās – par kādu valodu mēs cīnāmies! Ko nozīmē, piemēram, vārdi: glamūrīgs, meikaps, pakete, hepenings, outsiders, kā var ekonomēt naudu utt. Nudien, paliktu neziņā, ja neprastu angļu valodu! Klausījos Saeimas priekšsēdes aizrādījumus, kad jaunās Saeimas locekļi svinīgo zvērestu lasīja latgaļu izloksnē: zvērests jālasot valsts valodā, jo citos Latvijas apgabalos latgaliski neprot. Neviens gan neuztraucas, ja dažkārt pārrunas Sa-

eimā notiek krieviski. Krievu valoda laikam jāsaprot visiem...?

Šajā okeana pusē nopietnie kaņģi par burta r mikstināšanu vai nemikstināšanu, ch lietošanu utt. šķiet gaužam niecīgi mēģinājumi saglabāt prof. J. Endzeļina pareizrakstību valsts valodā, ja jālasa un jāklusās tik „modernizēta” latviešu valoda. Tātad – par kādu (tīru, sakropļotu, „starp-tautisku”) latviešu valodu mēs cīnāmies? Varbūt mēģinām radīt esperanto latviešu versiju? Tā vien šķiet, ka Donkichotam drīzāk izdosies uzvarēt vējdzirnavas, nekā mums saglabāt tīru, daiļskanīgu latviešu valodu...

Ar prieku raudzījos uz plašo grāmatu klāstu grāmatveikalos. Saskaitīju vismaz deviņas dažādu svešvalodu vārdnīcas un fražu mācību grāmatīņas, kas veicina apgūt izraudzīto valodu, protams, arī krievu, tātad nav ne mazākā iemesla uztraukties par krievu valodas ignorēšanu! Tāpēc īpaši aizvainoja presē pamanīts aptuvens izteiciens, ko lietojusi kāda amatpersona Lie-

pajā, ka tajā smirdošajā valodā (lasi: latviešu!) gan neatbildēs! Kāda nu katram tā oža attīstīta – dažam varbūt pat roze smird.

Klausoties gaŗas un īsas runas un uzrunas, diemžēl radās iespaids, ka visvājākā uzruna bija mūsu Prezidentam. Viņa minētie fakti par Latviju arī nesaskaņēja ar eksprezidentes faktiem par to pašu tematu. Vēlāk uzzināju: „katram (īpaši žurnālistiem un politiķiem) *sava taisnība!*”

Apmeklēt mūsu visu lepnumu – Nacionālo operu – vienmēr bijusi bauda. Tā arī šoreiz. Iepriecināja operas orķestris – visi mūziķi gados jauni, spēle ne sliktāk par pieredzējušiem mūziķiem. Visās lomās mūsu pašu mākslinieki, prieks skatīties un klausīties! Izņemot pašu galveno lomu, kas uzticēta viesim. Diemžēl jāteic, ka viņa vienīgais sasniegums bija – dekoratīvs! Šķita, ka viņam ir tikpat daudz emociju, kā nospodrinātam slo-taskātam. Jājautā – kāpēc aicināt viduvējus māksliniekus no ār-zemēm, ja latviešiem pašiem ir

pasaulslaveni dziedātāji? Vai viņi ir tik aizņēmti, dziedot ārpus Latvijas, ka dzimtas zemes operai vairs neatliek laika? Žēl, ja tā.

Uzzināju arī, ka Rīgas cirks šoruden atklāja savu 123. sezonu un tas esot otrs vecākais Eiropā, kas nepārtraukti darbojies kopš dibināšanas. Vai tas pierāda, ka sadarboties ar dzīvniekiem vieglāk nekā ar *homo sapiens* pārstāvjiem?

Kamēr viesojos Rīgā, t. s. „politiskā putrā” (šo perfekto definīciju atradu laikraksta *Laiks* slejās) vārijās visā pilnībā. Politiskie grupējumi mainījās gandrīz vai ik pa pāris stundām. Balsojumu rezultāti svārstījās kā uz pavēli, parasti gan tikai par vienu/divām balsīm uz vienu vai otru pusi. Atklāti sakot, nesapratu itin nekā, līdz kamēr uzdūros uz precīzu Valža Artava situācijas analīzi viņa apcerēs *Latvijas Avīzes* slejās par ikdienas notikumiem. Proti, Saeimas deputāti spēlēja smilšu kastē un nemitīgi maina draugus/sabiedrotos/pretniekus... Ahā!

Tas daudz ko izskaidroja. Šobrīd trācis mazliet norimis – kā nekā visiem ministriem ir krēslī, kur apsēsties, tuvojas ziema, smilšu kastē spēlētā vairs nav tik patīkami. Taču, ja var kaut 1% ticēt pareģojumiem, ka pavasarī šī valdība kritīsot, tad, protams, smilšu kaste būs absolūti nepieciešama nākamās valdības sastādīšanas procesam! Manuprāt, tas ir ģeniāls atrisinājums, kā atvieglot Saeimas deputātu darbu un izkopt, noskaidrot un varbūt pat atjaunot savstarpējās attiecības. Ievērojot jau tā līdz minimumam samazināto valsts budžetu, nez vai valdība tieši pie parlamenta ēkas varēs atļauties ierīkot pietiekami lielu smilšu kasti ar visiem piederumiem – spaiņiem, lāpstīņām, grābekļiem un citiem darbarīkiem. Tādēļ ziedoju pirmo smilšu vezumu kastei pats no savas kabatas. Kaut kā taču valsts stabilitāte jāatbalsta! Cerībā uz labākiem politiskiem risinājumiem nākotnē, pie smilšu vezuma atspiedies, filozofē

SMĪNS

Ceļā pie jums jaunas grāmatas

Juris Ziverts

„Kā mēs pārdzīvojām „interesantāko” laikmetu vēsturē”

496 lp., ilustrācijas

Saistošs vēsturisks atskats uz laika posmu no pag. gs. 20. - 60. gadiem

Zigfrīds fon Fegezaks

„Senči un pēcteči”

Krāsaina, bagātīgi ilustrēta grāmata, 416 lpp.

No vācu val. tulkojis Pēteris Bolšaitis

Aizraujošs vēstījums par baltvācu dzīvi 18. gs. Latvijā, sarakstīts uz vecā lādē atrastu dokumentu pamata.

Grāmatas var iegādāties, sazinoties ar Rīgas redakciju!

Tāl. +371 67326761

e-pasts: redakcija@laiks.us

Grāmatas sagatavotas izdošanai *Laika* redakcijā Rīgā sadarbībā ar grafiskā dizaina darbnīcu „Stencila”.

Vēlaties izdot grāmatu?

Sazināsimies!

Divas mūsu apgāda izdotās grāmatas saņēmušas

PBLA Kultūras fonda Goda diplomus:

Māra Celle. Ilgais ceļš mājup.

Kārlis Zvejnieks. Zelta cauna.

(Grāmatas var iegādāties Rīgas redakcijā)

Ivars Galiņš

11 - 11 - 11

Vienpadsmit, vienpadsmit, vienpadsmit

Nenāks ne rīt,

Nedz aizparīt.

Vienpadsmit, vienpadsmit, vienpadsmit,

Jaunām paaudzēm nāksies dzimt.

Vienpadsmit, vienpadsmit, vienpadsmit

Atkal būs pēc gadiem simt.

Allaž jauno Toronto pensionāru jautrā pēpusdiena

Toronto latviešu pensionāru saietā 3. novembrī Latviešu centrā kārtējo reizi varēja pārliecināties, ka pensionāri paši saviem spēkiem spēj sagādāt sev jautrus pēpusdienas izklaides brīžus. Vispirms Biruta Pētersone nolasīja Viktora Jurga humoresku „Pēdējā lappuse” – kamēr bijām jauni, ar prieku gaidījām bezrūpīgās „zelta” vecumdienas, kad būsīm nopelnījuši pensiju un sakrājuši gudrību, bet tagad mēs to visu atdotu par vienu jaunības vasaru... Viņa stāstīja arī jokus par latviešu kāri pēc pīrāgiem, par kādu auto sadursmi, un sīki

izskaidroja, kāpēc vīrieši dzīvē ir laimīgāki par sievietēm.

Maija Ņuze lika pensionāriem padomāt, kas notiek, ja prātā tikai ēšana, nolasot R. Blaumaņa humoresku par Žani Žampu un viņa nedienām, apmierinot gardēža iegribas.

Rita Skrastiņa no savas arvien pilnās joku lādes bija izvilksusi stāstu par krokodiliem peldbaseinā, par grūtībām, cepot pīrāgus, kuŗi tomēr palika neizcepti, un beidzot par skapju tīrīšanu. To darot, nākas secināt – audumu kvalitāte pasliktinājusies: agrāk kleitas sarāvās, tās mazgājot karstā ūdenī, tagad

tas notiek, tām mierīgi karājoties skapī. Allaž rūpīgi jāpārbauda, ko vēl var paturēt un kas jālikvidē.

Skatuves aizkaru rotāja nošu attēli, tāpēc skanēja vairākas kopējas dziesmas, kuŗas uzsāka vīri: iemiļotās – „Dažu skaistu ziedu”, „Dzīvīte, dzīvīte” un sen nedziedātā „Šalc zaļais mežs”, pēdīgi „Kamdēļ skumjas tavās acīs?”

Nākamās nedēļas saieta programma būs nopietnāka, tajā pieminēsim Lāčplēšu dienu. Noskatisimies arī A. Lagzdiņa videofilmu par viņa ceļojumu pa Vidusjūru.

da

ZIŅAS NO VĪTOLU FONDA

TRIJU ZVAIGŽŅU GAISMĀ

Vitolu fonds allaž ir lepojies ar saviem ziedotājiem, cilvēkiem, kuŗu dāsnums un labestība ļauj iegūt izglītību ne vienam vien talantīgam Latvijas jauniešim. Taču dubults ir prieks, ja šo cilvēku pašai ziedotājiem devums tiek novērtēts valsts līmenī. Tāds brīdis pienācis šoruden, jo tapis zināms, ka **Alfrēds Grava**, viens no fonda dāsnākajiem ziedotājiem un uzticamākajiem draugiem, par nopelniem Tēvijas labā saņēmis mūsu valsts augstāko atzinību - Triju Zvaigžņu ordeni.

Šis apbalvojums tiek piešķirts cilvēkiem, kuŗi ar savu mūžu un darbiem apliecinājuši, ka ir īsteni savas dzimtenes patrioti. Alfrēda Gravas dzīve un nenogurstošā vēlme darīt labu un palīdzēt savas tēvzemes ļaudīm ir apliecinājums gan savas zemes mīlestībai, gan prasmei pamanīt īsto brīdi, kad kādam nepieciešama palīdzība. Un tādu brīžu un ļaužu šajos gados ir bijis bezgala daudz.

Sadarbība ar Vitolu fondu ir viens no lielākajiem labdarības projektiem, un patlaban ar Gravu ģimenes atbalstu Latvijā dažādās augstskolās studē 49 talantīgi, mazturīgi jaunieši. Alfrēda un Sarmītes Gravu stipendiju fonds dibināts 2004. gadā, un sākumā tā neaizskāramajā kapitālā tika noguldīti Ls 130 672, bet šobrīd tajā jau ir Ls 640 672.

Taču Alfrēda Gravas devums neaprobežojas tikai ar šo ievērojamo atbalstu Vitolu fondam. Šis ģimenes rūpju lokā

nokļuvušas gan dažādas organizācijas Latvijā un Amerikā, gan atsevišķi cilvēki, īpaši bērni un sirmgalvji, kuŗiem bijis nepieciešams atbalsts un palīdzība.

Alfrēds Grava visu mūžu ir bijis dāsns ziedotājs, jo viens no svarīgākajiem viņa dzīves uzdevumiem allaž bijis palīdzēt savai tēvzemei un tās cilvēkiem. Viņš dāsni ziedoja ar Klīvlāndes Daugavas Vanagu apvienības starpniecību, ir mecenāts Gaŗezera centram Mičiganas pa-valstī ASV. Ar Alfrēda Gravas atbalstu Bulduru dārkopības skolas audzēkņiem savulaik ir bijusi iespēja iestādīt kokus pie Kurzemes Brāļu kapiem Lesenē. Viņš atvēlējis ievērojamus līdzekļus gan smagi slimo latviešu leģionāru zālēm un kopšanai, gan latviešu baznīcai un draudzes ēkām, kā arī „dižakme-nim” Klīvlāndes latviešu kultūras dārzā. Atbalsts sniegts PBLA un Okupācijas mūzejam Latvijā, taču īpaši daudz palīdzēts dzimtajam Bārtas novadam – atbalstot bibliotēku, zāļu iegādi vecāka gadagājuma cilvēkiem, mazturīgas ģimenes, Bārtas skolai dāvājot grāmatas un sarūpējot bērniem skaistus Ziemsvētku sariņojumus. Arī Krūtes baznīcas tornis ieguvis jaunu jumtu. Jau vairāk nekā 25 gadus viņš ir valdes loceklis Latviešu Klīvlāndes kredītsabiedrībā, ir ALA goda biedrs.

Alfrēds un Sarmīte Gravas ir pratuši panākt, lai tēvzemi iemīlētu arī dēls Pēteris, kas iet tēva pēdās, gan vadot firmu, gan aktīvi darbojoties Klīvlāndes

Alfrēds Grava

latviešu sabiedrībā.

Īpaši svarīgs Alfrēdam Gravam ir viss, kas notiek viņa dzimtajā Kurzemē, Bārtas pagastā. Latviju gan nācās atstāt jau 1944. gadā, dodoties bēgļu gaitās uz Vāciju, taču viņu ne mirkli nav atstājusi vēlme izglītoties - Augsburgas latviešu DP (Displaced Persons) nometnē Alfrēds apmeklēja vidusskolu, bet, kad ģimene 1949. gadā izceļoja uz Ameriku, pa-

rallēli darbam vakaros turpināja mācības kolledžā un ieguva gradu uzņēmumu vadībā.

1976. gadā Gravu ģimene nodibināja savu uzņēmumu, kuŗā ražoja koka iepakojuma kastes vietējām fabrikām, un grūtā, pacietīgā darbā gūtā peļņa deva iespēju realizēt kopīgo sapni - atbalstīt tos, kuŗiem nepieciešama palīdzība.

Alfrēds Grava ne tikai Latvijas

šodienā un nākotnē ieguldījis ievērojamus līdzekļus, bet ar savu mūžu apliecinājis, ka, dzīvojot svešumā, ne mirkli nav aizmirsis savu dzimto zemi un tās ļaudis. Pagājušā gada augustā viņš svinēja ievērojamu jubileju – 80. dzimšanas dienu, taču arī šais cienījamais gads viņa mecenātisms turpinās, jo rūpes par savu tēvzemi - tā ir daļa no Alfrēda Gravas dzīves.

Liene Šīra, Alfrēda Gravas stipendiāte, Ventspils aaugstskolas 4. kursa studente, saka:

Domāju, ka Alfrēda Gravas devums Latvijai un Latvijas sabiedrībai nav izmērījams nekādās konkrētās mērvienībās, tāpēc manā ieskatā Triju Zvaigžņu ordeņa piešķiršana ir patiesākais un cēlākais žests pateicībā par A. Gravas neizmērojamo ieguldījumu jauniešu izglītībā un nacionālās pašapziņas celšanā.

Kā izsvērt, kuŗa Alfrēda Gravas palīdzību saņēmušā gūvums ir lielāks - vai atbalsts kāda jaunieša studijām vai palīdzība sirmam leģionāram, vai siltie zābaciņi mazajam Bārtas skolnieciņam un jaunais brillēts, ar kuŗam pasaule ir skaidrāks saredzama? Kā izsvērt dāvāto sirds siltumu un sev sagādāto prieku par spēju palīdzēt citiem? Kā izsvērt, cik mīlestības ieguldīts katrā labajā darbā?

Saņemtais apbalvojums ir daudzu Latvijas ļaužu *paldies* cilvēkam, kuŗa mūžs tālajā Amerikā visus šos gadus ritējis mūsu tautai tik svarīgo triju zvaigžņu gaismā.

V. D.

VELTAS SKULTĀNES PIEMIŅAS STIPENDIJA 2011

*Satin savu valodiņu
Baltajā villainē.
Nosalušu, nogurušu.
Nomirušu- mūžam ne.*
(M. Zālīte)

Mīlestība pret savu zemi nav iedomājama bez mīlestības pret dzimto valodu. Tā mums ir viena vienīgā - gluži kā dzimtene, gluži kā tēvs un māte. Nav zināms, kur katru aizvedīs likteņa ceļi, bet cieņa pret valodu, kuŗa izrunāti pirmie vārdi, allaž liecinās par nesaraucamu saikni ar savu tēvzemi.

Velta Skultāne lielu daļu mūža pavadīja Anglijā, taču latviešu valodu viņa ne tikai neaizmirs, bet arī cienīja, mīlēja un kopa, aicinot to darīt arī citiem tautiešiem.

Velta Skultāne (Zariņa) dzimusi Tomskā, Sibīrijā, 1921. gada 28. martā. Tā paša gada rudenī Zariņu ģimene atgriezās Rīgā. Vecāki augstu vērtēja izglītības nozīmi cilvēka dzīvē un centās bērniem sniegt pēc iespējas labāku izglītību, tāpēc Velta un viņas brālis Guntis iestājās Francū ģimnazijā.

Ģimenes radnieks bija filologs profesors Ernests Blese, un Velta, vasarās ciemojoties Blesu ģimenē Koknesē, iemantoja izcilas dzimtas valodas zināšanas, izpra-

Vieda Skultāne un Velta Skultāne

ta un novērtēja tās skaistumu, dziļi iemīlēja to. Kaimiņos dzīvoja profesors Endzelīns, un katra sastapšanās ar izcilo valodnieku kļuva par mūžam neaizmirstamu mācībstundu. Pabeigusi ģimnaziju, Velta 1939. gadā iestājās Latvijas Universitātes Filoloģijas fakultātē. Latvijas okupācija 1940. gadā liedza iespēju piepildīt sapni par izglītību, jo tika apcietināts un vēlāk nogalināts Veltas tēvs. Viņa dzīvoja lauku mājās Riekstkalnos, vadīja saimniecību un veica visus nepieciešamos darbus.

Vācu okupācijas gados Velta tulkoja grāmatas no vācu valodas, bet 1944. gadā devās bēgļu gaitās uz Vāciju. Bonnā viņa atsāka filoloģijas studijas, taču grūtie dzīves apstākļi spieda mācības pārtraukt. Drīz Velta kopā ar mammu un mazo meitiņu Viedu devās uz Angliju. Literātūras mīlestība un valodu zināšanas ļāva paveikt nopietnu darbu - kopā ar dzīvesbiedru Vili Skultānu viņa no angļu valodas pārtulkoja Džordža Ūrvela darbu „Dzīvnieku ferma”, vēlāk darbojās firmā, kas rūpējās par

palīdzību Austrumeiropas valstīm.

Veltei allaž svarīgs bija viss, kas notiek tēvzemē. Viņa sniedza materiālu atbalstu gan Latvijā dzīvojošiem radniekiem, gan gluži svešiem ļaudīm, kam bija nepieciešama palīdzība. Par svētu pienākumu viņa uzskatīja pēc Latvijas neatkarības atgūto īpašumu atjaunošanu, jo apzinājās, ka ikkatra sakopta vieta dara skaistāku viņas tēvzemi.

Velta līdz mūža galam cienīja savu dzimto valodu, viņai rūpēja tās saglabāšana arī trimdā. Audzināta latviskā darba tikumā un ģimeniskumā, Velta bija brīnišķīga saimniece savās mājās Kentā. Viņas bērni un mazbērni allaž atcerēsies skaisto, iekopto apkārtni, vecmāmuļas loloto bišu sanoņu un medus garšu, bet galvenokārt brīnišķīgo bērniību, mīļumu un drošības izjūtu.

Velta Skultāne aizgāja mūžībā Rīgā 2010. gada 13. decembrī. Daļu sava īpašuma viņa testamentā novēlēja ieguldīt Veltas Skultānes stipendiju fonda neaizskāramajā kapitālā un to administrēt uzticēja Vitolu fondam.

Liela pateicība pienākas Veltas meitai Viedai Šellijai par rūpēm un palīdzību testamenta vēlējumu izpildīt tik ātri. Paldies Anglijas Latviešu izglītības fondam un īpaši tā priekšsēdim Andrejam Ozoliņam.

Veltas Skultānes piemiņas stipendija novēlota latviešu filoloģijas studentiem, kuŗi mātes valodu sargās, mīlēs un kops, apliecinot, ka arī nākotnē pratisim nosargāt gan savu dzimto valodu, gan Latviju.

Vita Diķe

/www.vitolufonds.lv/

Lasiet tīmeklī!

www.brivalatvija.lv

KAS TUR KO BĒDĀT!

Kinoteātrī *Splendid Palace* 11. novembrā pievakarē līdz pēdējai vietai piepildītā zālē notika pirmizrāde dokumentālajai filmai par abos Atlantijas okeana krastos populāro grupu Čikāgas Piecīši. Filma tapusi, sadarbojoties Juŗa Podnieka studijai ar Latvijas Mūzikas videokanāli, atbalstu tai sniegusi *Lattecom* televīzija. Režisora Igora Lingas vadībā izveidots saistīgs stāsts par Čikāgas Piecīšu ceļu vairāk nekā piecdesmit gadu garumā.

Kā jau esam rakstījuši, šovasar Latvijā notika ansambļa pusgadsimta jubilejai veltīta turneja, ko paši dalībnieki samērā nopietni dēvēja par pēdējo. Tad arī nobrieda ideja par filmas veidošanu. Un te ir paveiktais – gandrīz stundu garš atskats uz ansambļa darbību. Filmai dots nosaukums „Čikāgas Piecīši. Par mani, draudziņ, nebēdā”. Režisors Igors Linga kopā ar skaņu režisoru Klāvu Siliņu un ansambļa dalībnieci Loriju Vudu Cinkusu, kas ir arī filmas scenārija līdzautore, devās uz Ameriku, lai apciemotu un iztaujātu ansambļa kādreizējos un tagadējos dalībniekus un sakopotu fotografijas un amatieru filmu fragmentus, kuŗos iemūzinātas Piecīšu gaitas pagājušā gadsimta 60., 70., 80. gados. Sie ieguvumi filmā uzziņās kā krāsainas jaunības atmiņas, pilnas mīļa humora un

koŗas teatrālas aizrautības.

Filmas vitālajā, optimistiskajā kopskaņā lieliski iederas Alberta Legzdiņa un Ulza Streipa lakoniskais, faktiem piesātinātais stāstījums par ansambļa pirmsākumiem, Armanda Birkena vēstījums par savu „saindēšanos” ar Piecīšu dziesmām un bezgalīgo laimi, kas piedzīvota, kad beidzot no skatītāja viņš kļuvis par pilntiesīgu dalībnieku. Un turpat blakus viņa „naīvi nevainīgais” apgalvojums, ka Čikāgā ir divi vienlīdz slaveni vārdi – Als Kapone un Alberts Legzdiņš. Fascinē arī ansambļa sievišķās puses atziņās par savu vietu un uzdevumiem kopīgajās izrādēs. Kā lai nesajūsminās par blondo, slaido Janīnu Ankipāni, kas bija aicināta greznot vīru sastāvu ar savu klātieni un mūzikālo sniegumu! Tad Lorijas Vudas un visjaunākajos laikos arī Lindas Marutas Kronbergas iesaistīšanās grupā priekšnesumam pievienojušas vēl jaunas kvalitātes.

Piecīšu tēvs un mūžīgais dzinējs (ar nozīmi *perpetuum mobile*) nepārprotami ir Alberts Legzdiņš, taču ansambli, kur dzied pašsacerētas dziesmas vai vismaz dziesmas ar pašsacerētiem tekstiem, svarīgs un nozīmīgs ir ikkatra dalībnieka piesūmums. Tāpēc tik sāpīgs ir Ulza Levāna zaudējums. Par viņu ar lielu mīlestību stāsta kolēģas, par šo unikālo komiķa talantu

Foto: Ivars Švānfelds

Pēc pirmizrādes. No kreisās: režisors Igors Linga, Vuda, producete Antra Cilinska

Lorija

varam spriest arī mēs pēc dažiem vēsturiskiem skatiem un īpaši izteismīgām fotogrāfijām.

Filmas veidotājiem ir izdevies no fragmentārām detaļām uzburēt priekšstatu par talantīgu, aizrāvīgu un dzīvespriecīgu cilvēku kopu, kas par savu uzdevumu ir izvirzījuši prieku un optimisma vairošanu skatītājos. Piecdesmit gadus viņi ir ceļā pie klausītājiem, un filmā šis mūžīgo ceļinieku tēls lieliski parādīts – patiesībā ir pat vienalga, vai aiz loga slid Amerikas vai Latvijas ainava. Tālumā no tēvzemes Piecīši kalpojuši lat-

viskuma un latviskas kopības apziņai, savai valodai un tautai. Izrādās, ka, darbojoties Amerikā, viņiem nav bijis ne jausmas, cik populāras viņu dziesmas ir Latvijā, tās bija pārlidojušas pāri visām robežām, tika kopētas no platēm magnetofona lentēs, pavairotas no rokas rokā, spēlētās mājās ballītēs un neoficiālās saiššanās, dziedātas studentu vakaros. To apjaut un saprast Piecīšiem pašiem izdevās tikai 1989. gadā, kad notika viņu pirmā turneja dzimtenē, ko vainagoja grandiozais koncerts Mežaparķa estrādē, kad daudzi tūkstoši

dziedāja līdz gandrīz vai visas dziesmas. Kopš tās reizes tautas mīlestība un uzmanība viņus ietinusi kā mīkstā, baltā villainē un pavadījusi ik uz soļa.

Filmā lieliski ne tikai atklāta pašu Piecīšu nenogurstoši radošā daba, bet arī atspoguļota šī nopietnā darbā iemantotā mīlestība. Pārpildītie koncerti zālēs, brīvdabas estrādēs, pilsdrupās, parkos un pat pie Brīvības pieminekļa ļauj sirdīm pukstēt vienā taktī. Dziedātāji un klausītāji jūtas vienoti, un tas ir Čikāgas Piecīšu misijas augstākais papildījums.

Filmas pirmizrādes vakarā arī mēs jutāties vienoti ar galvenajiem varoņiem, kas tobrīd atradās pie datora Čikāgā. *Skaipā* bija iespējams sazināties gan pirms, gan pēc filmas izrādes. Viņi dzirdēja mūsu aplausus pēc filmas, mēs uz ekrāna skatījām vaigā Albertu, Armandu, Janīnu, Alni. Taču pats galvenais – ak, tehnoloģiju laikmeta progress! – mums izdevās sadziedāties. Tas bija līdz asarām aizkustinoši – dziesmu par Brīvības pieminekli, „kam pamatā ir laukakmens un tēvu zemes smilts”, dziedāja ansambļa dalībnieki okeana viņā krastā, līdz ar viņiem Lorija kinoteātra zālē, te, Rīgas vidū. Un mēs, visi skatītāji, dziedājam līdzī: „Par mani, draudziņ, nebēdā!” Kas tur ko bēdāt, ja kaut kas tāds ir iespējams!

Gundega Saulīte

Rīgas dendija un autsaidera simtgade

Latviešu mākslā nav daudz mākslinieku, kuŗi gan ar savu dzīvesveidu, gan mākslu jau dzīves laikā saistītu īpašu sabiedrības uzmanību, radot ap sevi teiksmainu gaisotni, leģendas, stāstus, apbrīnu un arī nosodījumu, paļā, pat skaudību. Viņu centrā, nav šaubu, ir **Kārlis Padegs** (1911-1940) ar savu ekstravaganto gērbšanās manieri, bohēmu, mūžīgajiem izlēcieniem, lai viņu ievērotu un par viņu runātu, ar dāmu aplenkumu, ar izteikto personības šarmu un izsmalcināto mākslu, sevišķi zīmējumiem, brīžiem pilniem drāmatisma un traģiskas, citkārt vieglas erotikas piesātinā-

tiem, bet vienmēr ar elegantu, tikai viņam vien raksturīgu līniju, stāstījuma veidu. Sarkasms un ironija tajā savienojas ar smiekliem caur asarām un vieglprātīgu atbrīvotību. Ikvienam atrod sev sirdij tuvo – sievietes apbrīno viņa spēju atklāt slēptākās ilgas, kungiem patīk viņa virišķība, kuŗā nav vietas sentimentam, daiļā dzimuma apjūsmošana, kuŗā noteikta vieta ierādāta intīmai pusei – kaislei un zināmāi izlaidībai. Kārlis Padegs līdz ar tēlnieka Andŗa Vārpas veidoto bronzas tēlu iepretim Rīgas Latviešu biedrībai Vērmānes dārzā, kur 1934.gadā līdz ar Valdi Kalnrozi viņš bija sa-

rikojis gleznu izstādi, ko tautā dēvē par „Zem liepām”, - tagad ir kļuvis teju vai par Latvijas galvaspilsētas simbolu, nu, vismaz par noteiktu iekšējas brīvības, izmeklēja švīta un sieviešu elka zīmi, un pie tā ik dienas krājas ziedi.

Nodzīvojis tikai pilnus 28 gadus, Kārlis Padegs paspēja atstāt neskaitāmus šodien par klasiku kļuvošus darbus – gleznas, zīmējumus, ilustrācijas. Šobrīd nereti šķiet, ka mākslinieks savā daiļradē tēlojis mūsu laiku ar tā ēnas pusēm, pietrūkst tikai viņa izsmalcinātības un inteligences.

Pieminot Kārļa Padega 100. dzimšanas dienu, 4. novembrī

Latvijas Nacionālā mākslas mūzeja Baltajā zālē tika atklāta viņa darbu jubilejas izstāde „Trauslais izaicinājums”. Vienlaikus skatāmas vēl divas viņam veltītas skates – Hēģes zālē izlikti veltījumi Kārlim Padegam, bet Mazajā zālē II stāvā – „Padegs un pilsoniskā madama”. Visas šīs izstādes veidojis Kārļa Padega pētnieks, mākslas zinātnieks Jānis Kalnačs. Viņš mākslinieka dzīvē un daiļradē iedziļinājies kopš 1976. gada, tāpat tai veltījis 35 savas mūŗas gadus. Likumsakarīgi, ka līdz ar jubilejas izstādi tika atvērta arī Jāņa Kalnača monumentālā monogrāfija „Rīgas dendija un autsaiders Kārlis Padegs” (apgāds „Neputns”).

Abi šie lielie notikumi 4. novembrā vēlā pēcpusdiena Mākslas mūzejā Valdemāra ielā pulcināja tik lielu interesentu pulku, ka atklāšanas ceremonijas laikā visi gribētāji nevarēja pat iespraukties visai šaurajās telpās. Tik daudz ļauŗu izstāžu atklāšanā nekad iepriekš nav novērots, sacīja mūzeja ļaudis. Mākslinieki, kolekcionāri, daudzi ietekmīgi, prominenti cilvēki, bijušie un pašreizējie politiķi, piemēram, ekspresidents Valdis Zatlers ar kundzi Lilitu, bijuši kultūras ministre Sarmīte Elerte uzskatīja par nepieciešamu būt klāt šajā nozīmīgajā Latvijas kultūras notikumā (Rīgas pilsētas galvu gan neredzēja).

Atklāšanu vadīja Latvijas Nacionālā mākslas mūzeja direktore Māra Lāce, raksturodama jubilāra izcilo lomu latviešu mākslā. Ļoti koncentrēti uzstājās jaunā kultūras ministre Žaneta

Jaunzeme-Grende. Savās bērniņas atmiņās dalījās Kārļa Padega brālēns Andris Padegs. Arī gleznotāja Džemma Skulme ir Padegu satikusi un izjutusi šīs personības vienreizību.

Baltā zālē šajā izstādē pārvērtusies līdz nepazīšanai. Ierastie baltie stendi pārkrāsoti silti pelēkos toņos, kas jauki saskaņojas ar kolonnām. Uz tiem labi izceļas Kārļa Padega gleznas, kuŗu ne maz nav tik daudz, un zīmējumi. Tik plaša mākslinieka izstāde līdz šim nav bijusi, atzina arī Māra Lāce, – puse darbu ir no mūŗeja krājumiem, otra – no kolekcionāriem. Apskatei izlikts teju viss, ko laiks paglābis no iznīcības. Un mēs iegrimstam pagājušā gadsimta 30. gadu atmosfērā ar tās šļāģeriem un Jāņa Vintera dziesmām (no kuŗām jubilāram īpaši tuva bijusi viena – „Draugs, neveica”), ar tā laika frantiem un dāmām, cigarešu dūmiem un vīna izgārojumiem, ar sievieŗu pielūgsmi un mīlestības alkām, flirtu un izaicinājumiem. Starpstāvā balti klāts gadiņš ar zīmi, ka tas šajā restorācijā ir rezervēts jubilāram, uz tā porcelāna kafijas tāsīte, glāzīte un sarkana roze, – mēs viņu gaidām, bet jubilejas viesis neatnāks. Ir jau 61 gads, kopš viņš aizgājis uz neatgrieŗanos.

Kārļa Padega izstāde ir zīmīga arī ar to, ka tā ir pēdējā pirms lielās mūŗeja ēkas rekonstrukcijas, kas sāksies 1912. gada janvāra vidū. Nākamā izstāde tiks atvērta 2014. gadā, kad Rīga būs Eiropas kultūras galvaspilsēta.

Māris Brancis

MĀKSLA, KO NESKAŅ LAIKS

Tikai divas nedēļas oktobrī Agijas Sūnas galerijā Rīgā, dēla Andreja Stipnieka sarūpēta, bija skatāma Margaritas Stipnieces (1910-2010) gleznu izstāde, kas pērn mākslinieces 100. dzimšanas dienā bija redzama Talsos. Viņa laikam ir pirmā gleznotāja latviešu mākslā, kuŗa piedzīvo tādu apaļu dzimšanas dienu, turklāt tik stipra, ka pati piedalās savā jubilejas izstādē. Diemžēl viņas šīs zemes ceļi drīz aprāvās, lai turpinātos citā saulē.

Maz ir mākslas cienītāju, kuŗi uz Talsiem devās īpaši aplūkot izstādi – mūsdienu ekonomiskajos apstākļos tas nenotiek bieži, tāpēc ir lieliski, ka arī rīdzinieki varēja iepazīties ar šo

gleznotāju un gūt kaut nelielu ieskatu viņas daiļradē.

Mākslinieci Latvijā iepazīna jau pagājušā gadsimta 30. gados, kad viņa vēl nēsāja savu dzimtas uzvārdu Klēbacha un vēl nebija satikusies ar Latvijas armijas virsnieku Eduardu Stipnieku. Mūža lielākā daļa pagāja Austrālijā, kur tāpat daudz gleznots, tur māksliniece piedalījies neskaitāmās izstādēs, gūdamā ne tikai latviešu sabiedrības, bet arī vietējās mākslas dzīves apskatnieku un mākslas cienītāju atzinību. Viens no tiem reiz secināja:

„Viņas darbi ir ieguvuši mūžības rezonanci, un tos neskaņ laiks.”

Mūžība saglabā tikai tos dar-

Skats izstādē

bus, kuŗi nav nākuši pasaulē, komercijas mudināti. Margarita Stipniece negleznoja tikai nau-

das dēļ. Māksla bija sevis izteikšanās iespēja un droši vien arī tāpēc nepieciešama, lai saglabātu sevi kā personību un latvieti.

Diemžēl no izstādes vien nevar izsekot visam Margaritas Stipnieces radošās izteiksmes veidošanās procesam. Ekspozīcijas gan viens pag. gs. 40. gadu pirmās puses pastelis „Māte ar bērnu”, kas atklāj, ka tā autore nāk no Valdemāra Tones loka, bet otrs vecākais darbs datēts ar 1967. gadu – „Zilā madonna”. Tas apliecina, ka noiets ļoti garš un visai sarežģīts daiļrades ceļš – no gaismēnās bazēta tēlojuma līdz viduslaiku vitrāžas atrastam sev radniecīgam skatījumam. Krāsas sabiezina, līdz galējībai pistrēdzinātas ar iekšējo enerģiju un garīgo spēku. Tema gan palikusi tā pati – māte ar bērnu. Sieviete ir Margaritas Stipnieces lielākās daļas gleznu centrā. Citkārt viņas ir divas vai trīs, parasti apcerīgā noskaņojumā, nereti par kaut ko skumst. Prieks kaut kur paslēpies. Par to var vēstīt tikai košāku krāsu sa-

likumi.

Māksliniece glezno arī klusās dabas un aktus, bet nekad viņas uzmanības lokā nav ainavu, kuŗas ik dienas bija apkārt, dzīvojot Austrālijā. Margarita Stipniece kādā intervijā atzīstas:

„Es gleznoju telpā, strādājot pilnīgi izslēdzos no ārpusaules un tās ietekmes.”

Toties pasaules māksla viņu ir ļoti ietekmējusi. Jau pieminētais Valdemārs Tone, tikpat labi samānāma viduslaiku vitrāžu ietekme, kubistu atskaņas utt.

Pēdējos gados, kad Margarita Stipniece atkal dzīvoja vectēva mājā Saldū, viņas gleznas kļuva gaišas, gaismas piestartas, ornamentāli krāsainas. Formu veido patreknā līnija, gleznu klāj ģeometriski laukumi, telpa pilnīgi atnesta. Tikai centrā palikusi sieviete, joprojām iegrimusi pārdomās, vērpjot nebeidzamu domu pavedienu.

Laiks maina cilvēku, viņa uzskatus, dzīvesveidu, tikai māksla paliek tā pati.

Māris Brancis

Trīs māšas

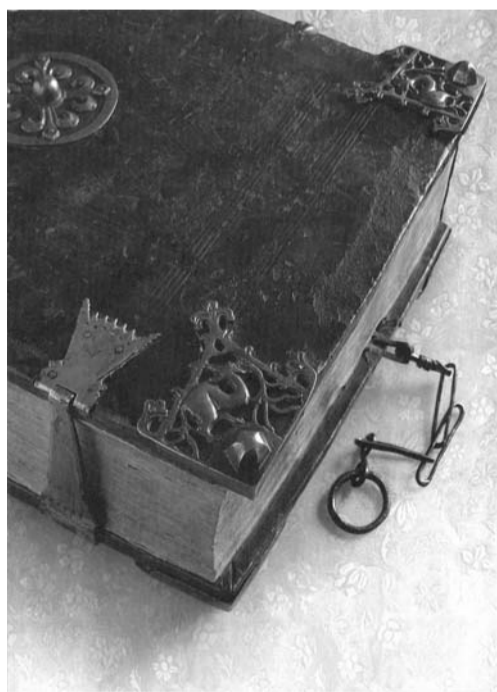

Zilā madonna

PIECU GADSIMTU UNIKĀLI LIECINĀJUMI

Latvijas Universitātes Akadēmiskajā bibliotēkā atklāta izstāde „... ar ķēdi, slēdzēm un apkalumiem”, kuŗā redzamas unikālas liecības – piecu gadsimtu (15. – 19. gs.) vēsturiski iesējumi no *Bibliotheca Rigensis* kolekcijas. Izcili izveidotā izstāde, kuŗas autore ir Aija Taimiņa, tika atklāta apvienotā Pasaules latviešu zinātnieku 3. kongresa un Letonikas 4. kongresa ietvaros. Ievērojamie viesi ar nevilnotu apbrīnu vēroja tik veiksmīgi un konceptuāli skaidri izkārtoto, negaidītiem pārsteigumiem piesātināto ekspozīciju. Izstādi atklāja Akadēmiskās bibliotēkas direktore Venta Kocere, vērsot ārvalstu un pašmāju apmeklētāju uzmanību uz retajiem ekspozīcijas iesējumiem, kas glabājas Akadēmiskās bibliotēkas krājumā.

Atzinīgus vārdus par šo neaprazto notikumu un tā rīkotājiem, arī par izstādes autores A. Taimiņas devumu priekšlasījumā teica akadēmiķis Jānis Stradiņš, arī mākslinieks Valdis Villerušs pauda apbrīnu par seno grāmatzēģēju augsto amata prasmi, apkalumu meistarību, talantu un izsmalcināto gaumi, kas sniedz vērtīgas liecības par senatnes grāmatnieku veikuma

kultūru. Vērtētājiem pievienojās arī izglītības speciālistu pārstāve Baiba Rivža. Oficiālās daļas izskatā runāja izstādes idejas īstenoāja Aija Taimiņa, akcentējot retākos un vairāk pārsteidzošos *Bibliotheca Rigensis* krājuma darinājumus.

Liela daļa seno iesējumu tapuši Vācijā, taču izstādē aplūkojami arī Nīderlandes, Anglijas, Poli-

jas, Čehijas, Francijas, Spānijas un Krievijas meistarību izcili darbi. Milzu folianti uzskatāmi par skaitļiem mākslas darbiem. Īpaši izceļas gotiskie iesējumi, kas iegūti no Rīgas klostēriem, un arī 15. gs. otrā pusē iespiestās grāmatas – inkunābulas. Tām ir smagnēji, ar ādu pārvilkti koka vāki, ko grezno apkalumi un slēdži. Ekspozīcijā uzmanību saista ķēžu grāmatas (*libri catenati*); iespaidīgās, greznās ķēdes noturēja grāmatas uz slīpās pulsts.

Akadēmiskās bibliotēkas krājumā meistarību kaltās ķēdes saglabājušās kādām septiņdesmit inkunābulām.

Vācijā Renesanses stilā tapušos iesējumos skatāmi izcilāko Reformācijas laika personību portreti, visbiežāk M. Lutera atveids, un par to var pārliecināties arī izstādē. Ekspozīcijā izvietoti arī krāšņi 16. un 17. gs. darinājumi, kas iegūti no ievērojamu vēsturisku personību

bibliotēkām. Viena no tām ir Polijas karaļa Sigismunda Otrā Augusta bibliotēka Krakovā.

Izstādes stendos aplūkojami arī dažādu papīru paraugi, kas lietoti grāmatu veidošanā. Sevišķi iecienīts bija 18. gs. izmantotais zili baltais Hernhūtes raibpāpīrs, no kuŗa darināja iesējumus, priekšlapas, arī futrāļus.

Par ievērojamu vērtību izstādē izcelti Latvijas grāmatzēģēju veidotie folianti. Rīgas pirmais slavenais grāmatiespiedējs bija Nikolauss Mollins, kas pie savas tipografijas 17. gs. sākumā atklāja grāmatveikalu, kuŗā viņš pieņēma darbā arī dažus grāmatu meistaros. Vairāki viņu darinātie izsmalcinātie, krāšņie sējumi bija paredzēti dāvināšanai.

Ekspozīcijā redzami vairāki Rīgas 16. gs. beigu un 17. gs. sākuma meistaros veidoti greznumiesējumi, kas piederējuši Rīgas superintendantam Hermanim Samsonam, monētu kalējam Hinricham Vulfam, rātskungam Oto Kannem, – šo foliantu vākus rotā Rīgas ģerbonis zelta iespiedumā. Ievērojams daudzums 18. gs. iesējumu tapuši kā dāvinājums Rīgas pilsētas bibliotēkai, tiem uz vāka iespiests ģerbonis vai bibliotēkas zīmogs.

Pirmo reizi mūsdienu Latvijas

grāmatniecības vēsturē ir tapusi tik apjomīga, zinātniski perfekti veidota izstāde, kuŗas autore – galvenā bibliotēkare A. Taimiņa materiālus izkārtojusi tā, ka izstādes apmeklētāji var ne vien priecāties par seno grāmatzēģēju, ādmiņu, kalēju, pergamentu un papīru gatavotāju meistarību, bet arī izprast, kā grāmatu ārveids ir mainījies atbilstīgi mākslas stiliem. Katrs izstādes vērotājs var pārliecināties, kā grāmatas izskatu ietekmējusi gotika, vēlā gotika, renesanse, manierisms, baroks, rokoko, klasicisms, ampīrs, bīdermeijers, neostils, jūgendstils, *Art Deco*, funkcionālisms. Turklāt ekspozīcijā nojaušami arī vēsturisko iesējumu īpašnieku uzskati, attieksme pret lasīšanu, grāmatu saturu, arī viņu sociālais stāvoklis. Piemēram, zīda un samta triumfs bīdermeijera stila darinājumos liecina ne vien par laikmetu, bet arī par sējuma saimnieka gaumi un interesēm.

Latvijā vēsturisko iesējumu pētniecība pagaidām ir tikai sākuma stadijā, taču izstādes konceptuālā ievirze skaidri uzrāda bagātīgās pētījuma turpinājuma iespējas šajā laukā.

Irēna Lagzdīņa

PAR LATVIEŠIEM KRIEVIJĀ

Kirovas apgabala Slobodskā Raiņa muzejmājā Latvijas vēstnieks Krievijas Federācijā Edgars Skuja un Kirovas apgabala gubernātors Nikita Belichs 3. novembrī atklāja izstādi „Latvieši Krievijā”. Svinīgajā sarīkojumā piedalījās Slobodskas administrācijas vadība, pilsētas galva un apgabala Kultūras departamenta vadība.

E. Skuja pasniedza dāvinājumu Raiņa muzejmājas vadītājam no Latvijas Nacionālās bibliotēkas, Raiņa un Aspazijas muzeja un Latvijas Universitātes Akadēmiskās bibliotēkas – vērtīgas grāmatas un materiālus, kas papildinās Raiņa muzejmājas Slobodskā krājumu.

Izstāde „Latvieši Krievijā” cikla „Latvieši pasaulē” ietvaros veidota sadarbībā ar Latvijas Nacionālo Vēstures muzeju un Latvijas Valsts vēstures arhīvu un ir tapusi ar Latvijas vēstniecības KF atbalstu. Izstāde bija apskatāma Maskavā, Ārzemju literatūras bibliotēkā, šā gada jūnijā, tad tā ceļoja tālāk uz Kirovas apgabala brāļu Vasņecovu vārdā nosaukto mākslas muzeju Vjatkā, un ir plānots, ka pēc Raiņa muzejmājas izstāde tiks nodota publikas

No kr.: brāļu Vasņecovu vārdā nosauktā mākslas muzeja direktore Irina Ļubimova, Slobodskas pilsētas galva Jevgeņijs Ričkovs, administrācijas pārstāvji - Margarita Lukina, Vladimirs Mikrjukovs, gubernātors Nikita Belichs, Raiņa muzejmājas vadītāja Žanna Žilina, Latvijas vēstnieks KF Edgars Skuja, vēstniecības KF kultūras atašeja Maija Bišofa, atašejs lauksaimniecības jautājumos Aivars Graudiņš, Konsulārās nodaļas vadītājs Uldis Simsons

apskatei arī citos Krievijas reģionos.

Izstādes ekspozīcijā skatāmi materiāli par latviešu izceļošanu uz Krieviju 19. gs. otrā pusē un 20. gs. sākumā. Ekspozīcijas autori dokumentos, fotogrāfijās un dažādos izdevumos skaidro latviešu aizbraukšanas ceļņus,

ceņš rast atbildi - vai izceļotāji, pūloties izrauties no nabadzības, meklējot taisnību, ko dod gara brīvība, sasnieguši, ko vēlējas. Tas ir stāsts par to, kā latvieši iedzīvojas svešās zemēs un centās saglabāt latviskumu, par to, kā viņi kalpoja Latvijai un kā tautieši dzimtenē vērtēja viņu rosmes.

Foto: Maija Bišofa

Raiņa muzejmājas vadītāja Žanna Žilina izrāda Latvijas vēstniekam KF Edgaram Skujam un Kirovas apgabala gubernātoram Nikitam Belicham muzeja ekspozīciju

Izstādē atsevišķa sadaļa veltīta latviešu grāmatniecībai Krievijā, īpaši izdalot arī latgaliešu grāmatniecību.

Izstādes konsultanti, tekstu un komentāru autori ir vēsturnieks Toms Ķikuts, grāmatniecības speciālists Lilija Limane un Viesturs Zanders. Izstādes kuratore un vizuālās koncepcijas autore - Velta Knikste.

Izstāde „Latvieši Krievijā” Slobodskā būs apskatāma visu novembri.

Sarīkojums bija ļoti plaši apmeklēts, bija ieradušies vairāku Kirovas vietējo plašsaziņas līdzekļu pārstāvji. Pēc izstādes atklāšanas vēstnieks un Kirovas gubernātors nolika ziedus pie Raiņa un Aspazijas pieminekļa. Slobodskas pilsētas galva pasauca viesus ekskursijā pa pilsētu.

Maija Bišofa,
LR vēstniecības kultūras atašeja

Piemini Abreni!

Beidzies sacerējumu konkurss latviešu jauniešiem “Piemini Abreni!”

Viens no sāpīgākajiem mūsu nesenās vēstures notikumiem ir sešu apriņķa pagastu un Abrenes pilsētas atdošana Krievijai. Nožēlojamākais ir tas, ka Latvijas ziemeļaustrumu stūrā robeža tika mainīta ar atjaunotās valsts vadības un Latvijas Satversmes tiesas lēmumu (pret balsojot vienai tiesnesei), neievērojot Latvijas Satversmes 77. pantu (noteikta tautas nobalsošana) un 1920. gada 11. augusta miera līgumu ar Krieviju. Netika ievērots arī tas, ka Abrenes apriņķis ir bijis sensens latgaļu novads.

Lai rosinātu latviešu jaunatnes interesi par mūsu tautas vēsturi, 2009. gada pavasarī Latviešu

nacionālās apvienības Kanādā (LNAK) padomes sesijā tās locekle Ilga Breikša ierosināja rīkot konkursu “Piemini Abreni!”. Padome rezolūciju pieņēma vienprātīgi. LNAK valde konkursu rīkošanu uzticēja padomes un valdes loceklei Intai Purvai. Aicinājumā visu zemju latviešu jauniešiem bija norādīts sacerējumā pievērst uzmanību Abrenes novada senvēsturei, atklāt tās zaudēšanas apstākļus, veidojot personisk domu un viedokli par notikumiem Latvijas vēsturē saistībā ar Abreni.

Saņemtos sacerējumus vērtēja žūrija, kurā bija trīs LNAK padomes locekļi: jau minētās Ilga

Breikša un Inta Purva, kā arī vēsturnieks Jānis Mežaks. Saņemtie rakstdarbi liecināja par nopietnu iedziļināšanos vēsturiskajos apstākļos. Konkurss bija paredzēts divas grupas: I grupā jaunieši no 14 līdz 17 gadiem (ieskaitot), II grupā no 18 līdz 24 gadiem. Lai gan konkurss bija izsludināts visās zemēs, kur dzīvo latvieši, diemžēl piedalījās tikai jaunieši no Latvijas. Abās grupās 1. vietai naudas balva bija Ls 1000, 2. vietai Ls 500, bet 3. vietai Ls 250. Astoniēm dalībniekiem piešķīra atzinības balvas, katru 100 latu apmērā.

Žūrijas vērtējumā I grupā 1. vietā ir Edgars Klētnieks no

Cēsīm, 2. vietā – Kristers Zariņš Burtnieku novadā, 3. vietā – Kristaps Gruševs Balvos. II grupā 1. vietā ir Justīne Vernere Priekuļu pagastā, 2. vietā – Jānis Siliņš Smiltēnē, 3. vietā – Rita Kaipšteina Līvberzes pagastā.

Atzinības balvas saņēms: Kristiana Blūma (Jaungulbenes pagastā), Ilze Deguna (Gulbenes novadā), Diāna Grosa (Rīgā), Edmunds Gross (Rīgā), Evija Lapiņa (Jēkabpīlī), Lauma Sņikere (Indrānu pagastā), Sarma Skudra (Jaunannas pagastā) un Jānis Zvirgzdiņš (Viļķenes pagastā).

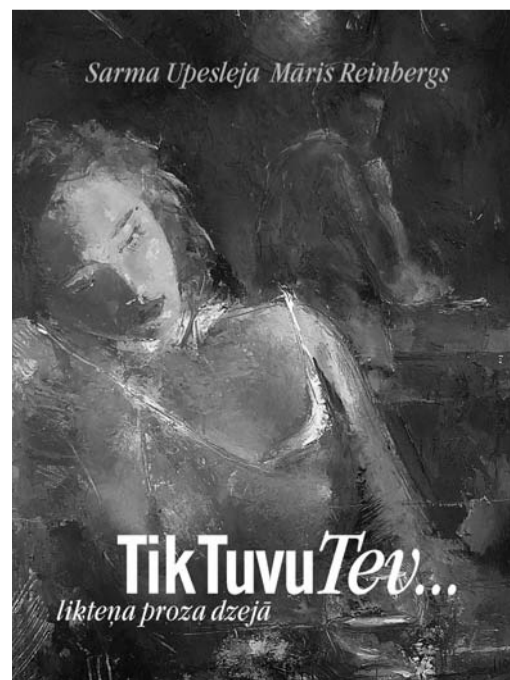
Pasaules brīvo latviešu apvienības (PBLA) pārstāvības Rīgā

un Latvijas Okupācijas muzeja vadības sadarbībā konkursa dalībniekiem godalgas un balvas tika pasniegtas īpašā sarīkojumā 12. novembrī Latvijas Okupācijas muzejā. Konkursa rīkotāji centīsies godalgotos sacerējumus publicēt latviešu presē.

Viena godalgotā dalībnieka darba nobeigumā citēti nozīmīgi Abrenes apvienības vadītāja L. Vizuļa vārdi: “Abrene nav tikai teritorija vai sāpīgs zaudējums. Abrene ir Latvijas varasviru un visu pilsoņu godaprāta un atieksmes mērķa, atieksme pret Latvijas valsti un tās neatkarību.”

Jānis Mežaks

Latvijas dzimšanas dienā – literārs *deserts* dzejas cienītājiem

Latvijas Valsts proklamēšanas 93. gadadienas priekšvakarā – 15. novembrī – ceļu pie lasītājiem sāks divu latviešu dzejnieku – tukumnieces Sarmas Upeslejas un liepājnieka Māra Reinberga – kopdarbs jeb mīlestības marginālijas „Tik tuvu tev”. Šai lirikas ciklā lasītājs dialogu veidā varēs izsekot dzejnieces un aktrises Bīrutas Skujenieces (*Dambekalne*, 1888-1931) un dzejnieka Jāņa Sudrabkalna (*Arvīds Peine*, 1894-1975) traģiskajiem

likteņiem. M. Reinbergs ieturējis dzejnieka J. Sudrabkalna izjūtās un pārdzīvojumos, uz ko viņam ar S. Upeslejas dzejas rindām atbild aktrise B. Skujeniece.

Attiecības starp B. Skujenieci un J. Sudrabkalnu ir viens no traģiskākajiem un latviešu literatūrā daudz apcerētiem patiešām mīlas stāstiem. Nenotikušas, neizdzīvotas attiecības, jo aktrise Mellužu dzelzceļa stacijā pāragri gāja bojā, bet dzejnieks pēc traģiskā notikuma lēnītēm ieslīga alkohola varā. J. Sudrabkalns pats šo nenotikušo mīlestību apcerējis ciklā „Klodijai” (*Liesma*, 1984).

Ikvienam dzejas cienītājam šī grāmatiņa raisīs dziļi individuālas izjūtas un pārdomas.

Lāsma Ģibiete

Visas Latvijā iznākušās grāmatas varat iegādāties pie lielākā grāmatu tirgotāja

„LATVIJAS GRĀMATA”

Rakstiet, zvaniet, un grāmatas Jums piesūtīs pa pastu.
SIA “L. Grāmata”

Rīga, Elijas iela 17, LV-1050
Tālr. +371 67223294

Tālrunis +371 67227248
E-pasts: lgramata@lgramata.lv

NOVADU ZIŅAS

„Dieva dārzs” 75 ceļu galapunktā

Turaidas mūzejrezervāts pasaulē ir tik populārs tūristu mērķis, ka grūti sameklēt vārdus, kuri Gaujas labā krasta cietātei piešķirtu jaunu, vēl nedzirdētu vai neredzētu nokrāsu. Senais nosaukums Turaida tulkojumā no lībiešu valodas nozīmē „Dieva dārzs”. Šogad to apmeklējusi jau gandrīz 200 000 viesu no 75 valstīm, turkāt gads nemaz vēl nav galā! Katrs latvietis vai novadnieks ceļu uz šo vietu iemin individuāli, un, lai gribētos Turaidā būt, aicinājumu nekad nevar būt par daudz, jo pasaule ir pilna košu piedāvājumu un pamudinājumu.

Turaidā 4. novembrī notika gadskārtējā zinātniski praktiskā konference, kuŗas galvenie klausītāji bija paši darbinieki, sadarbības partneri, mūzejrezervāta atbalsta biedrība un novada intelīģences pārstāvji. Tā kā daļais veidojums – pils kopā ar Dainu kalnu – atrodas divu novadu teritorijā, zinātniskās sarunas nevarēja sākties bez abu novadu – Siguldas un Krimuldas – domes priekšsēžu Uģa Mitrevica un Mārtiņa Ozoliņa labvēlīgajiem ievadvārdiem. Arī Kultūras ministrijas pārstāvei Gundegai Dreiblatei turaidiešus bija par ko uzslavēt: lai kādas esot viņu ierosmes un pasākumi, tie allaž iedvesmo!

Daba, vēsture un cilvēki – tie ir trīs vaļi, kuŗi pamatā mūzeja

Tradicionālais konferences dalībnieku kopējais attēls, šogad jau saulītē; esot bijušas reizes, kad snidzis sniegs vai sijājis lietus, taču fototattēls vienmēr tapis brīvā dabā, nekad ne telpās

darbības panākumiem. Šoruden durvis vēra Turaidas muižas pārvaldnieka vecā dzīvojamā māja pašā lielceļa malā. Kāda laime, ka mūzejnieku saime šo veco namu pratuši nosargāt no potenciālu saimniekot gribētāju – naudas „taisītāju” rokām! Juku laikos dzirdēti pavisam konkrēti komercprojekti – te jau varētu ierīkot kādu viesu namu!

Vēsturnieki pēti un domā, restauratori un celtnieki idejas iemūžina. Tie, kuŗiem Turaida ir ne tikai Dievu, bet arī cilvēku dārzs, vēlas īstenot vēl daudz

drosmīgu sapņu. Latvijas Universitātes Vēstures institūta darbiniece Ieva Ose klausītājiem uzbūra vīziju par Turaidas pils 16. gadsimta podiņu krāsnīm, kuŗu liecinieki ir vienīgi 8000 keramikas lausku. Ko pēc tā var secināt? Izrādās, ļoti daudz: zinātniece kā liels bērns pacietīgi lika kopā vēstures „puzli”, ļaujot mums ieraudzīt uz krāsni podiņiem uzgleznotos Bībeles tēlus, sava laikmeta varoņus un nevaroņus.

Netrūka pašmāju pētnieku referātu – Vija Stikāne stāstīja

par novada sieviešu grēcīgumu un tā vērtējumu aizgājušo laiku Temīdas svaros, Egils Jemeljanovs informēja par muižas klausīnieku māju, kuŗas atjaunošana patlaban uzskatāma gandrīz tikai par sapņu vīziju. Apmeklētāju centrs jau kādu gadu gan vairs nav nekāda vīzija. Tiesa, kamēr tā nebija, atlika tikai sapņot, ka reiz

daudzajiem viesiem pie mūzejrezervāta vārtiem vairs nenāksies salt, lietū mirkt vai saulē karst, rindā pēc biļetes stāvot.

Par LU profesores Vitas Zelčes referātu „Latvijas sociālā atmiņa un identitāte” droši vien ilgas pārdomas būs gan vēsturniekiem, gan parastiem vēstures pētniekiem – memuāru lasītājiem.

Turaidas mūzejrezervāta direktorei Annai Jurkānei, ilgus gadus savu saimi darbos vadot, nekad nav trūcis labu vārdu, pasakot paldies. Mūzicēt šoreiz bija aicinātas trīs daiļas krumuldiņas Mazurvičas. Nudien, grūti bija atšķirt, kuŗa māte, kuŗas meitas: visas smudras un slaidas, tautas tēpu ne ar ko nepārspējamā daiļumā!

Viesiem kopā dziedot „Še, kur ligo priežu meži”, kārtējo reizi varēju apbrīnot mūsu tautiešus un lepoties ar viņiem, kuŗi ar vienādu aizrautību šo dziesmu dzied gan Sibīrijas Lejasbulānu latviešu ciemā, gan Melburnas latviešu nama pagalmā. Kur latvietis, tur viņa tauta un vēsture, tur atmiņas, kuŗas ikviens spējam saglabāt un dot tālāk.

Anita Mēlupe

ZIŅAS ĪSUMĀ

Lāčplēša dienas un Valsts neatkarības pasludināšanas svētku priekšvakarā Ogres valsts ģimnazijā jau otro gadu notika erudīcijas konkurss vēsturē. Pērn skolēni iepazīna savu Vidzemes reģionu, šogad bija Latgales kārta, turpmākajos divos gados pie sevis aicinās Kurzeme un Zemgale.

Lāčplēša dienā Oskara Kalpaka piemiņas vietā Airītēs tika kurts atmiņu ugunsgrāvis. Piemiņas sarīkojumā piedalījās daudzi vīri, kas 1991. gada 11. novembrī Airītēs bija devuši zemessarga pirmo zvērestu.

Lāčplēša dienā Lestēnē notika tradicionālais Lāču gājiens – no Lestenes Tautas nama uz Lestenes Brāļu kapiem. Pēc gājiena Lestenes baznīcā koncertu sniedza kaimiņi – vokālā grupa *Vocalica* no Jaunpils.

Liepājas uzņēmums Lauma fabrics kopā ar Itālijas izšuvumu ražotājiem nodibinājuši kopuzņēmumu Emme Latvia. Itālijas uzņēmums pieņēmis lēmumu daļu ražošanas pārcelt uz valsti ar zemākām izmaksām, turklāt nodrošinās ap 30 darba vietu.

Mācīties no Latvijas kļūdām un sasniegumiem – ar šādu nolūku Kuldīgā ieradās 17 dažāda līmeņa vadītāji no Moldovas un Polijas.

Tragiskā autoavarijā Alūksnes novadā bojā gājuši izcili Latvijas keramiķi un pedagogi Sarma un Arvīds Pigozņas. Par viņu ieguldījumu stāstīs keramikas darbi *Likteņdārzā* un atmiņas cilvēku sirdī.

Daugavpils Novadpētniecības un mākslas mūzejs par godu Lāčplēša dienai rīkoja patriotisku saietu „Gods kalpot Latvijai!”. Zemessardzes vīri stāstīja par militāro dienestu, demonstrēja kaŗavīra ekipējumu un ieročus, notika Valsts Robežsardzes Daugavpils pārvaldes kinologu paraugdemonstrējumi ar suņiem.

Valmieras Kultūras centrā notika Latvijas Republikas proklamēšanas dienai veltīts svinīgs sarīkojums no svētku balle. Savukārt Valmieras mākslinieki pēc LR Konsulāta Pleskavā (Krievija) ielūguma sniedza koncertu Pleskavas kultūras centrā.

Balvos Lāčplēša dienā zemessargi, jaunsargi un iedzīvotāji pulcējās piemiņas sarīkojumā „Jūs sevi Latvijai devāt...” pie Latgales partizānu pulka kritušo kaŗavīru kapiem, kur līdz ar patriotiskām uzrunām skanēja tautu vienojošā dziesma „Šeit ir Latvija”.

Līgatnes dabas taku iemītņiekiem uz Latvijas svētkiem jau otro gadu sarūpētas ozolzīles – 500 kilogrami, kas būs laba ziemas barība mežacūkām, aļņiem, stirnām, lāčiem, staltbriežiem un vāverēm.

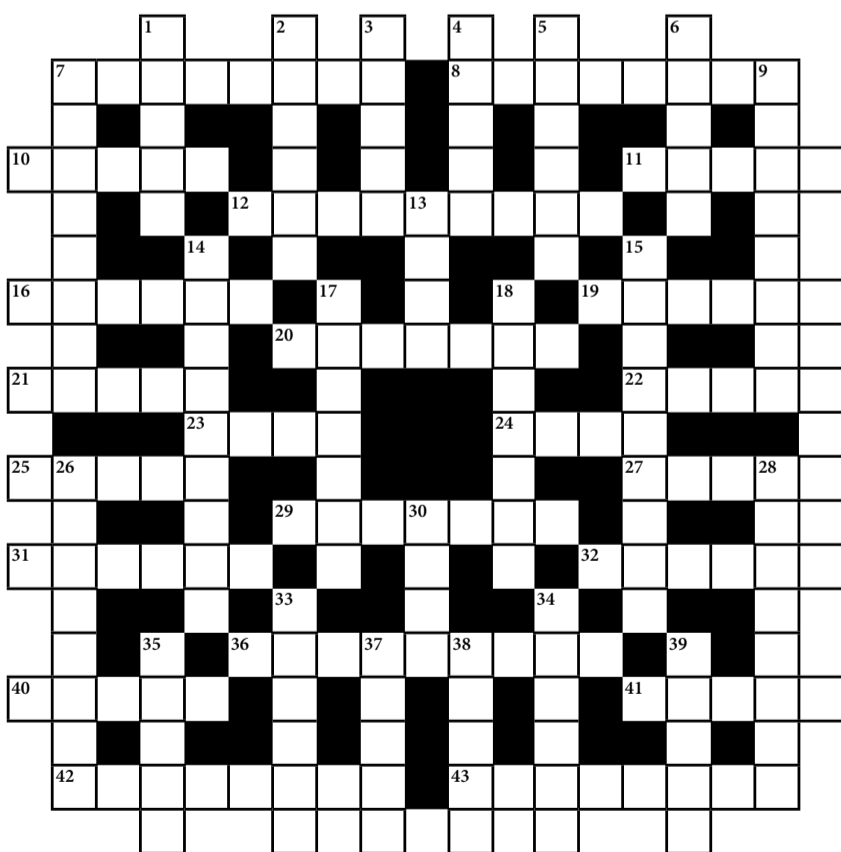
Smiltenes un Strenču novadā darba vizītē viesojās Vācijas pilsētas Drēzdenes Techniskās universitātes un Koksnes tehnoloģiju institūta zinātnieku grupa. Viesu mērķis ir veidot sadarbību ar Latvijas zinātniekiem, un viņi atzinīgi izteicās par meža nozares uzņēmumiem Vidzemē:

Trešā lielākā Latvijas piena pārstrādes uzņēmuma „Valmieras piens” 91,89 % akciju no A. Šķēlem pietuvinātās firmas „Privāto aktīvu pārvalde” iegādājies Krievijas uzņēmējs Jevgeņijs Varovs. Šķēle izteicies, ka pievērsīsies piena lopkopībai, kam redz milzīgu potenciālu.

Īsziņas sagatavojušas M. Linde un V. Berkina

Krustvārdu mīkla

Sastādījis Kārlis Pētersons

42. Monarchu varas simboli. 43. Zemgaļu brīvības cīņu vadonis 13. gs.

Stateniski. 1. Diženas. 2. Piestātne laivām. 3. Neliels publicists apcerējums. 4. Suņu šķirne. 5. Zidītāju apmatojums. 6. Uztura režīms. 7. Itāliešu komponists (1660-1725). 9. Dzelzceļa stacija posmā Rīga-Jelgava. 13. Nemākulīgs dzejolis. 14. Pasta vērtzīme. 15. Kaŗakuģis. 17. Asa, vircota. 18. Ieprecēta radiniece. 26. Ezers Vidzemē. 28. Apaļas izbūves ar kupoliem. 30. Franču rakstnieks (1810-1857). 33. Dāvanas. 34. Kārtulas. 35. Sievietes, kas runā nepatiesību. 37. Vārnu dzimtas putns. 38. Ļoti vājš. 39. Sporta veids.

Krustvārdu mīklas (BL Nr. 43 atrisinājums)

Līmeniski. 5. Aksioma. 6. Spināti. 9. Elektrons. 12. Resors. 13. Stops. 14. Smarža. 17. Strūkla. 18. Vaidi. 20. Skaņa. 21. Skalbes. 25. Sapals. 26. Vagās. 27. Iedaļa. 30. Lingvists. 31. Prātula. 32. Hantele.

Stateniski. 1. Apmale. 2. Lupīna. 3. Aktrise. 4. Stators. 7. Skotele. 8. Traps. 10. Protokols. 11. Smadzenes. 15. Sūkņi. 16. Kalla. 10. Skrāpis. 22. Spektrs. 23. Vaigs. 24. Kaibala. 28. Pielit. 29. Atlāss.

Līmeniski. 7. Nelieli, zvirbuļiem līdzīgi dziedātāputni. 8. Latviešu dzejniece (1865-1943). 10. Augstāko augu stumbri ar lapām un pumpuriem. 11. Vijoles sastāvdaļa. 12. Valsts Centrālamerika. 16. Iestādes, kas veic kreditoperācijas. 19. Formas tēpa uzšuves. 20. Viengadīgi krustziežu dzimtas augi. 21. Klejot cerībā kaut ko iegūt. 22. Vistvei-

dīgo kārtas putni. 23. Dievība latviešu mitoloģijā. 24. Vēju valdnieks sengrieķu mitoloģijā. 25. Siltzemju koks ar bezzaru stumbru. 27. Franču gleznotājs (1780-1867). 29. Pamudinājums darbībai. 31. Mākslīgs matu veidojums. 32. Ierobežojums. 36. Sēklaugs, kam sēklaizmetņi ieslēgti augļeniņā. 40. Nezales. 41. Medicīnas instruments.

Mārtiņdiena atbraukusi

Mārtiņdiena, kas pēc latviešu ticējumiem ir rudens darbu noslēgums un ziemas sākuma diena, šogad St. Pētersburgas latviešu biedrībā atbrauca tā laicīgi – jau 5. novembrī. Tad arī Florīdas latviešiem atsākās ziemas sabiedriskās dzīves sezona. Visi bija priecīgi atkal tikt pie garās vasaras, jo nu ir laiks, kad Florīdā atgriežas tie, kas bija bēguši no dienvidu vasaras karstuma, kā arī ierodas ziemeļnieki, kuri meklē siltāku saulīti.

Juris Epermanis atklāj Mārtiņdienas sarīkojumu

Vakaru atklāja Latviešu biedrības priekšnieka vietnieks Juris Epermanis, kurš sniedza nelielu ieskatu Mārtiņdienas svinēšanā un paziņoja, ka šoreiz latvieši to

svinēs nedaudz atšķirīgi. Viņš iepazīstināja ar vakara viesi Kārli Vahšteinu, kurš savā laikā strādājis Latvijas Radio, un tagad atvedis uz Florīdu filmu par leģendāro latviešu mūziķi, komponistu un dziedātāju Alfrēdu Vinteru. Filma videoformātā tika parādīta Mārtiņdienas svinētājiem, un tā uzjundīja skatītājos jaunības dienu atmiņas, laikus, kad bija jāatstāj dzimtene Latvija. Filmā daudz visiem pazīstamu A. Vintera dziesmu ierakstu, kurām tā vien grībās dziedāt līdzī.

Arī izloze nav raksturīga Mārtiņdienas svinēšanai, taču, kas gan tas būtu par sarīkojumu bez jautras izlozes. Tā šoreiz vērtīgais vinnests bija liels grozs, pilns ar dažādiem labumiem, kuru iegūt vēlējās katrs, diemžēl laimīgo loze tika tikai vienam.

Mārtiņdiena iekrīt laikā, kad raža novākta un visa kā diezgan, tāpēc galds jāklāj bagātīgs. Tad nu arī vakara saimnieces Māra

Prāvs un Mārite Rubins ar palīgiem bija pacentušas sarūpēt bagātīgas vakariņas. Mārtiņu zoss cepeša gan nebija, arī gailis nebija likts uz pannas, taču

Kārlis Vahšteins saņem pateicības ziedus

netrūka ne gaļas, ne sutinātu kāpostu, ne dažādu piedevu. Arī saļdamu mīlētāji nebija aizmirsti, pie kafijas katrs varēja izvēlēties cepumiņu savai garšai.

Un tad pie saviem darba rīkiem – mūzikas instrumentiem ķērās Ilmārs Dzenis un Pēteris Ozols, lai ļautu visiem izkustēties dažādu deju ritmos. Ar dejošanu arī noslēdzās šie pirmie ziemas sezonas svētki.

Gundega Vilemsone

Zirgu skriešanās sacīkstes Klīvlandē

Azarta spēles ir nodarīgas, ja var sagādāt ienākumus labdarības mērķiem. Klīvlandē notikušajās „zirgu skriešanās sacīkstēs” izdevās ieņemt 5000 dolaru Gaņzeram. Ohajo latviešu apvienība (OLA) un Klīvlandes latviešu biedrība salīga amerikāņu sabiedrībā pazīstamo uzņēmumu L.S.I. Signature Shows, lai tas 8. oktobrī vadītu labdarības programmu *The Night at the Races* Apvienotās draudzes nama zālē. Galvenā rīkotāja pienākumus uzņēma Francis Bauers un tos arī teicami veica, jo viņam ir pieredze no iepriekšējā gada. Viņš jau bija saņēmis ziedojumus un pieteikumus, kas pārsniedza paredzamos izdevumus, garantējot labu atlikumu. Francis izmantoja visus iespējamās sazināšanās līdzekļus sarīkojuma izsludināšanai. Publika nāca, pie ieejas pār-

skatītāji var izvēlēties varbūtējo uzvarētāju un solīt. Zirgi skrēja uz lielā ekrāna, publika mudināja un aplaudēja saviem favorītiem. Laimestus tūdaļ varēja saņemt, parasti tas bija 3 -15 dolaru. Pēdējā sacīkstē, pirms kuņas atklātā vairāksolīšanā ieņēma vairāk nekā 600 dolaru, lai-mētājs saņēma pusi. Bija iespēja laimēt arī citādā veidā: ja par 15 dolāriem „nopirktais” zirgs uzvarēja, tā īpašnieks saņēma \$25, kaut arī pats nebija klāt.

Starp zirgu skrējieniem varēja apskatīt „klusās izlozes” laimestus. Daži ļoti vērtīgi, piemēram, Jāna Strautnieka piedāvātās gardēžu maltītes, Baueru ģimenes gatavotais sacpums un apmešanās j a u n a j ā Dzintaru kabīnē Gaņzerā; vēl J. Kalmītes glezna no Gaņzera Klinklāva galerijas, v i e t ē j o mākslinieku izstrādājumi, koncertu un zvēru dārza biļetes, grezni dāvanu grozi un vīni. Vairāki gardēži centās cits citu pārsolīt, kad tika izlozēti pīrāgi un rudzu maize. Solīšana turpinājās līdz pat sarīkojuma beigām. Laimētāji, samaksājuši solīto summu, varēja nest laimestu uz mājām.

Klīvlandieši mīļuprāt atbalsta Gaņzeru, jo ar to gadu gaitā izveidojušās ciešas saites. Tur esam piedzīvojuši daudz skaistu, emocionālu brīžu. Mani vēl aizvien

visdziļāk aizkustina jauniešu gājiens svētdienas rītos no Karogkalna uz dievnamu. No paša sākuma Gaņzers bijis Klīvlandes latviešu „mazā Latvija”, kur

Kurš zirgs ir jūsu favorīts?

vasarās mācās mūsu bērni un jaunieši, kur pavadām atvaļinājumus, piedalāmies sporta un kultūras sarīkojumos. Tur ieguldīts darbs un līdzekļi. Kurš gan varētu uzskaitīt Gaņzera talcīniekus un darbiniekus no Klīvlandes: sākot ar inženieri Eriku Ievīnu, kas pašos sākumgados ievilkā elektrības vadus Dziesmu lejā un beidzot ar Vilni Kubuliņu, kas ziedo vasaras nedēļu nogales jauno ēku celšanai. Tad vēl saimniekpuiši, nometnes un vidusskolas audzinātāji, skolotāji, virtuves strādnieki. Maija Grendze, Ilze Lāce un Māra Kaugura bijušās bērnu nometnes vadītājas, Jānis Kalnietis, mācītājs Laimdots Grendze, Arturs Rubenis, Zaija Kēlere – ilggadēji vidusskolas skolotāji, Zanda Bauere – sagatavošāns skolas vadītāja, skolotāja – Silvija Resne. Varam lepoties, ka tagadējā vidusskolas direktore Sandra Šipola dzimusi un uzaugusi mūsu pilsētā, arī Gaņzera biroja darbiniece Māra Kore. Gaņzera padomē vienmēr bijuši Klīvlandes pārstāvji, patlaban – Francis Bauers, Karīna Hāznere un Jānis Strautnieks.

Maija Grendze

Mūsu tautastērps. Ieteikumi valkāšanai

ALA Kultūras fonda apgāds ar plašu latviešu sabiedrisko organizāciju un privātpersonu atbalstu izdevis Lienas Kaugaras grāmatu „Mūsu tautastērps. Ieteikumi valkāšanai.” Ilgi gaidīts un ļoti nepieciešams izdevums, it īpaši paaudzei, kas dzimusi un uzaugusi ārpus Latvijas. Etnografiski nepareizu tērpu darinājumi Latvijā, kur sajauktas dažādu novadu tērpu īpatnības, krāsu saskaņojumi un nepiemērotu tērpa piederumu valkāšana, vairāk uzskatāms par pēcpadomju mantojumu. Latvieši Rietumos centušies izkopt etnografiski pareizu tautastērpu izgatavošanu, lai gan tautastērpu valkāšanai

laicīgi ērtus tautastērpus. Pie sadaļām „Galvassegas” un „Vai-nagi” der piebilst, ka vairākos Latvijas novados, it īpaši Ziemeļvidzemē iemīļota ir mataukla. Tā var būt pat līdz sešus metrus gara, austa sarkana lente, kas tiek ievēta bizēs, kuņas apņēma apkārt galvai, vienu pār otru krustojot un sasienot zem pakauša, lai gali nokarātos uz muguras (Siliņa, 7.lpp.). Matauklu var nēsāt visdažādākos veidos, meitenes var vienkārši ievīt vienā bizē un sasiet to galā. L. Kaugara izdevuma 5. lappusē norāda, ka „pie Dienvidlatgales tautastērpa varam siet pārpieri.” Grāmatā attēlots Varaklānu no-

THE LATVIAN NATIONAL COSTUME A GUIDE FOR FAMILIES WITH DVD

pievērsta mazāka uzmanība. L. Kaugara sniedz detalizētus un reizē lakoniskus ieteikumus, kas jāpatur prātā katram tautastērpa valkātājam: piemēram, „Latvietes nestai-gā bez galvassegas, pie tautastērpa nevalkā auskarus, precētas sievas vainagus nevalkā, prievīti nekad nesien ap kaklu utt.” Ievērojot šos norādījumus, esam ceļā uz etnografiski pareiza tautastērpa valkāšanu, taču katram novadam ir savas valkāšanas nianšes, un par dažiem jautājumiem ekspertu vidū joprojām nav vienprātības.

Ieskatoties Latvijas izdevumos piemēram, E. Siliņas „Latviešu tautas tērpu valkāšanas tradīcijas”, izdota Rīgā 1991. gadā, redzam Vijciema sievas goda tērpu ar priekšautu, tas pats sakāms par Kārsavas, bagātīgi izšūto Gāršenē (Sēlija) un Vārkavas vairākās tehnikās rakstaini izšūto priekšautu ar knipelētām mežģinēm. Mūsu kaimiņtautās priekšauts ir tautas tērpa savstāvdaļa, it īpaši Lietuvā, kur tas norāda uz sievietes stāvokli ģimenē. Latvijā priekšautu nēsāšana izzūd, taču to valkāšanas tradīciju pie goda tērpa ir iespējams atjaunot. Maz pētīts ir jautājums par to, cik „latviski pareizi” vīriem kreklus nesāt sasietu ar jostu virs biksēm. Zināms, ka vairākos Latgales dienvidu daļas pagastos, kā arī Ziemeļlatgalē tā darījuši ne vien krievu tautības iedzīvotāji, bet arī latvieši. L. Kaugara savā grāmatā šiem jautājumiem nepievēršas, jo izdevuma mērķis ir uzrunāt ASV un citviet ārzemēs dzīvojošu lasītāju, lai viņam būtu priekšstats par latviešu goda tērpa valkāšanas pamatprincipiem. Sprototā kārtā katra izdevuma nodaļa ir latviešu un angļu valodā.

ASV dzīvojošās latviešu mākslinieces Lindas Treijas bagātīgi ilustrētās grāmatas pirmajā daļā lasāmi ieteikumi tērpu valkāšanai jauniešiem un pieaugušajiem. Otrajā daļā sniegti padomi vecākiem, lai viņu bērni valkātu etnografiski pareizus un vien-

vada pārpieris, kas dod lasītājam nepareizu ieskatu Latvijas ģeografijā. Varaklāni atrodas Latgales rietumu daļā. Lieta tāda, ka Latgales tautastērpi tiek dalīti Dienvidlatgales un Ziemeļlatgales tērpus. Dienvidlatgales tērpu areāls ietver ne tikai Zilupi, Ludzu un Dagdu, bet gan visu Latgales centrālo daļu. Varaklānu novada tautas tērps pieskaitāms Austrumlatvijas kultūras apgabalam, kuņa centrs ir Krustpils etnogrāfiskais novads, tajā savukārt ietilpst Vidzemes vidiene, Augšzeme un liela Latgales rietumu daļa. Grāmatas autore nepieskaras 7.-12.gs. arheoloģiskajiem tērpiem, kas pēdējos gados kļūst visnotaļ populāri, taču, ņemot vērā plašo rotu klāstu, nemaz nerunājot par bronzas gredzentiņiem rotātajām latgaļu villainēm, ir salīdzinoši dārgi tērpi.

Viena lieta ir lasīt grāmatu, pavisam cits ieskats tautastērpu daudzveidībā un valkāšanas nianšēs rodas ja to visu varam skatīt „pašu acīm”. Šo iespēju piedāvā grāmatai pievienotais videotvarts (DVD) no 2002. gada Čikāgas Dziesmu svētku Tautas tērpu skates. Varam cerēt, ka arī Milvoku dziesmu svētku rīkotāji programmā iekļaus tautas tērpu skati, bet grāmatai „Mūsu tautastērps. Ieteikumi valkāšanai” ir jābūt katras latviešu sestdienas skolas bibliotēkā, tai jābūt arī tavā un tavu bērnu grāmatu plauktā, jo vislabāk L.Kaugares ieteikumus vienmēr „turēt pa rokai.”

Dainis Mjartāns

Zirgi skrēja uz lielā ekrāna

deva 75 biļetes. Ieradās ģimenes ar bērniem, seniori, jaunieši un vidējās paaudzes pāri. Tā kā daži no viņiem latviešu sarīkojumos nebija ilgi redzēti, viņu klātienē pati par sevi bija patīkams pārsteigums. Valdija atkalredzēšanās prieks. To vairoja bagātīga dzērienu bufete un gardās uzkodas, ko piedāvāja jaunieši, Gaņzera vasaras vidusskolas audzēkņi.

Sacikšu programma ir līdzīga istajam zirgu skriešanās sacīkstēm hipodromā. Pirms katra skrējiena

Plaujas svētki Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzes Salas baznīcā

Salas baznīcā 2. oktobrī notika Plaujas svētku dievkalpojums, pēc tā dāmu komitejas darbinieces cienāja ar pusdienām, programmu bija sagatavojusi Ņujorkas tautasdeju kopa „Jumis”. Kopas vadītāja Silvija Ozola skatītājiem katru deju sīki raksturoja. „Jumis” pēc vasaras pārtraukuma bija iemācījis sešas dejas – „Gredzentiņš”, „Tec, lai viņa”, „Maģais dancis”, „Pāru deja”, „Šaine” un „Jūra, jūra”. Dažas dejas tika dejotas uz skatuves, citas zālē publikas vidū. Skatītājiem visslielākais prieks bija par „Pāru deju”. Deju kopas dalībnieki uzaicināja dažus skatītājus mācīties dejojot kopā ar viņiem. Starp šiem drosmīgajiem bija mācītājs Laris Saliņš, skolas pārzine Zaiga Kandela un citi. Išā laikā visi aicinātie iemācījās dejas soļus un dejoja publikas priekšā. Skatītāji šo programmas daļu nosauca par latviešu „Dejo ar zvaigzni”, jo amerikāņu tele-

vīzijā ir ļoti iecienīts raidījums *Dancing with the Star*. Dāmu komitejas priekšiece Ilze Beiniķe visiem dejojājiem pasniedza puķes. Tie, kuriem patīk dejojot, aicināti nākt uz deju mēģinājumiem, lai varētu piedalīties Dziesmu svētkos Milvokos 2012. gadā.

Izložē varēja laimēt duci grozu ar dažādādiem dāmu komitejas darbinieču sagatavotiem gardumiem. Deju kopas „Jumis” dalībnieki piedalījās izložē, izsauca laimīgos numurus un izsniedza laimestus.

Ēriks Niedritis

Ņujorkas tautasdeju kopas „Jumis” dalībnieki devoja Plaujas svētkos Salas baznīcā. Pirmā rindā no kreisās: Vija Garvija, Amanda Ērgle, Kārlis Kirsis, Silvija Ozola, Inita Kardodzo (Cardozzo); otrā rindā: Andris Krūmkalns, Ēriks Niedritis, Jānis Semerikovs, Maikls Garvija

LATVIEŠI KANADĀ

SVĒTKI RUDENS SAULES MIRDZĀ Latviešu sabiedriskajā kultūras centrā Toronto notika Kanadas latviešu laikraksta *Latvija Amerikā* 60 gadu jubilejas svinības

Tājās bija pulcējušies 120 laikraksta izdevēju, darbinieku, līdzstrādnieku, atbalstītāju un apsveicēji. Viesi varēja iepazīties ar laikraksta pirmā numura un svētkiem veltītā jubilejas numura kopijām. Pēdēja lasāmi plašāki raksti par aizvadītajos gados paveikto, par pārvarētajām grūtībām un par rakstītāju dziļi izjustu cerību, ka laikraksts pastāvēs vēl daudzus gadus. Liela daļa lasītāju šo numuru jau bija saņēmusi pastā, arī Otavā un Montrealā. Tā bija Kanadas pasta un pastnieku dāvana. Varbūt, ka lielais un stilizētais „60” cipars bijis licis manīt, ka jārikojas āši un jāsaģādā pārsteigums.

Latvija Amerikā arvien vēl ir saukta par Daugavas Vanagu avīzi, jo tās tapšanā jau no paša sākuma bijusi iesaistīta šī latviešu kaŗavīru organizācija, kaut gan šobrīd oficiālais izdevējs ir *Amber Press Publishers* (Dzintara Preses izdevniecība). Laikraksts vienmēr vispusīgi atspoguļojis DV veikumus, centienus un mērķus.

Svinības ievadīja solistes Lindas Marutas dziedātas četras dziesmas klavieru un ģitāras pavadijumā, tostarp Lolitas Ritmanes pirmā komponētā dziesma „Lietus līst manā pilsētā”. Šo toreiz 13 gadus jaunās komponistes sacerēto un komponēto dziesmu pirmo reizi 1975. gada 31. augustā duetā atskaņoja Silvija Erdmane un Imants Mežaraups Pirmajos Latviešu jaunatnes dziesmu svētkos Montrealā. Linda Marutas sniegums iesildīja svētku dalībnieku sirdis.

Dr. prāv. emer. F. T. Kristbergs vadīja svētkbrīdi. Viņš par piemēru bija izvēlējies evaģelistu Lūku, kas jau savā laikā esot bijis žurnālists un piemētināja, ka pati Bībele esot sava veida kronika. Lūgšanā viņš izlūdžās Dieva svētību laikraksta vadībai, darbiniekiem, izdevējiem, lasītājiem, līdz-

strādniekiem un arī kritiķiem.

Izdevniecības vadītājs T. Kronbergs, atklājot svinības, atzina, ka laikraksts esot savā veidā novērsis asimilācijas briesmas.

Latvijas Valsts prezidenta apsveikuma vēstuli nolasīja sarīkojuma vadītājs Arnis Markitants.

Redaktore Vita Gaiķe uzrunā teica, ka avīzes spēks bijis uzcītīgie tās līdzstrādnieki: mineapolietis Gundars Grīslitis (sports, tautiskās paražas), Arvīds Purvs (mūzika), Dadzis (Damberts, iknedēļas karikatūra 40 gadus), Ingrida Viksna (25 gadus redaktore), mākslinieks un fotogrāfs Eriks Dzenis, gleznotāja Ita Ozols, tālākais viesis montrealietis M. Štauvers, visi fotografi, saimnieki (DV Kanadā un DV Toronto nodaļa), redakcijas darbiniece Ilga Breikša no Hamiltonas, kas ceļu uz Toronto mērojuši vairāk nekā 20 gadus un, protams, visi lasītāji.

LNAK valdes priekšsēdis Andris Kesteris uzsvēra domu, ka visi kopā „mēs varam!”. Ingrida Viksna: „Spēks un vara ir vārdam! Ticēsim gara spēkam!”

Varimants Plūdons, sveicinādam no DV Kanadā atklāja, ka laikraksta priekšgājēja *Latvija Brīva Balss* iznākusi 2 gadus (kopš 1949. g.) un ka tā nopirkta par visizdevīgāko saimniecisko darījumu LA vēsturē – vienu dolaru!

Latviešu Preses biedrības Kanadas kopas vadītāja Inta Purva: „Laikraksts ir ne tikai ass zobens, bet arī Septītās lielvalsts dalībnieks, kas lieto pareizu latviešu valodu.”

XIV Latviešu Dziesmu svētku Kanadā rīcības komitejas priekšnieks Juris Ķeniņš nolasīja humoristisku apsveikumu. Visvaldis Ozols pasniedza savas dzīvesbiedres Itas gleznu. Apsveikuma vārdus teica jaunatnes apģada

„Ceļinieks” vadītājs Guntis Liepiņš. Dr. V. Mileiko esot griezies pie zilnieces un no tās uzzinājis, ka laikraksts iznāksot vēl otru 60 gadus! Pavisam brīnumains bija pēdējais sveiciens, kuŗa teicēja ar \$12.50 precību sludinājumu bija dabūjis vīru.

Četras dejas dejoja bērnu deju kopa „Mēnestiņš”. Tajā sevišķi braši danci veda mazie „ķipariņi”. Latviešu kreditsabiedrības valdes priekšsēdis Valdis Vagners nodeva izdevniecības vadītājam T. Kronbergam un redaktorei V. Gaiķei milzu svinību klinģeri. Sekoja pārrunu stunda. Un tad piecu stundu garā pēcpusdiena bija pārgājusi, vakara tumsā pie debesīm atmirdzēja zvaigznes.

Gribas nobeigt ar personisku pārdzīvojumu. Ar smaidu sekoja visam, kas notika jaunajā Toronto sabiedrības ļaužu profilā, kuŗā ir tik daudz pārmaiņu, un svinēju savu 65 gadu darbošanos latviešu presē. Mans ceļa gājiens sākās Memingenas bēgļu nometnes ģimnazijas žurnāla *Rīta Blāzma* redakcijā 1946. gadā, Švābijā, Vācijā. Tajā mani ievadīja Dzīves mācības priekšmeta skolotājs, žurnālists un rakstnieks Hermanis Kreicers. Ziemeļamerikā mani skolotāji bija prasmīgie un ilggadīgie redaktori Kārlis Rabācs un Maksis Čulītis (Mārtiņš Dērumis), bez viņu devuma mans garais un raibais gājiens septītajā lielvalstī nebūtu bijis iedomājams. Bet tas jau ir cits stāsts. Biju bezgala priecīgs, ka varēju būt tik darbīgas preses ļaužu saimes vidū un atspiest roku uz 60 pastāvēšanas gadu ceļa rādītāja staba. Tas ir paties brīnums manā dzīvē! Un nešaubs, ka līdzīgs pārdzīvojums bija parējiem šī saieta dalībniekiem.

M. Štauvers

Lāčplēšu piemiņas diena Toronto

Toronto pensionāri 10. novembrī pulcējās Latviešu centrā godināt varoņīgos cīnītājus par Latvijas neatkarību. Daudziem pie svārku atloka bija piespraustas sarkana magone par godu Kanadas kritušajiem varoņiem. Magoni kā piemiņas simbolu savulaik ierosināja Džona Markreja (John McCrae) eļģija *In Flanders fields* (*Te, Flandrijas laukos, magones zied / Starp krustiem, rinda pēc rindas...*)

Saietu atklāja sarīkojumu daļas vadītāja Liene Martinsone, ziņojot, ka apvienībā iestājušies jauna biedre – Velta Tirsā. L. Martinsone arī pastāstīja, ka apvienības priekšiece Valija Briksne pārstāvēs apvienību kritušo kaŗavīru piemiņas brīdi pie pieminekļa Saulainē 12. novembrī un Latvijas valsts dibināšanas dienas svinībās 18. novembrī piedalīsies pensionāru koris „Rota”, svētku runu „Latvijas nākotne” teiks Latvijas goda konsuls Imants Purvs. L. Martinsone uzrunā atgādināja, ka 1919. gada 11. novembrī Latvijas armija atbrīvoja Rīgu, padzenot bermontiešus. Saieta apmeklētāji ar klusuma brīdi godināja tos, kuŗi atdeva savu dzīvību par dzimtenes brīvību.

Programmas turpinājumā Andris Lagzdiņš paklusas mūzikas pavadijumā parādīja filmu un stāstīja par savu ceļojumu pa Vidusjūru 2008. gadā, kas sākās un beidzās Italijā. Vispirms bija iespēja apskatīt kuģa iekšieni, un to novērtēja tie skatītāji, kuŗi šādā braucienā nebija bijuši. Kuģis piestājis parastajās tūristu vietās – Tunisijā, Marokā un Sardinijā, kur varēja apskatīt

13. gs. celto senpilsētu daļas. Šī laikmeta pilsētām raksturīgas šauras, likumotas ieliņas, lai aizstāvjiem tuvcinās vieglāk atvairīt iebrucējus. Māju apakšējos stāvos ielas pusē nav logu. Jaunāko laiku celtnēm ir logi, bet tie aizrestoti. Mājas galvenokārt krāsotas baltā vai zilā krāsā.

Gibraltārā no klints galotnes atklājās plašs skats: vienā pusē Vidusjūra, otrā – Atlantijas okeans. Tā kā šī vēl arvien ir britu karalistes teritorija, tās iespaids ir acīmredzams.

Atpakaļbraucienā gar Afrikas piekrasti kuģis piestājis Marokā, Kartagā un Sauda Arabijas Medinā, kas celta 16. gs. baroka stilā. Islamticīgajiem tā ir otra svētākā pilsēta. Afrikas ziemeļu piekrastē apmēram 98% iedzīvotāju ir islamticīgo. Reliģija viņiem aizliedz attēlot dzīvas būtnes arī pēc to nāves, tāpēc nav gleznu un skulptūru, bet daudzo mošeju, minaretu un muzeju sienas un griesti ir nosegti grezniekiem, sīki izstrādātiem ornamentiem. Apvienoto Nāciju organizācijas Pasaules kultūras mantojuma sarakstā iekļauti daudzi šo zemju vēstures pieminekļi. Tunisijā vien to ir veseli astoņi.

Kuģis vēl piestāja Sicīlijā un tūristu iecienītajā Kapri salā, kur pirmais gājiens bijis uz Sanmikelu apskatīt rakstnieka Aksela Muntē mājā. Un tad – atpakaļ uz Italiju. Mazliet vairāk nekā pusstundas laikā pensionāri bija izbaudījuši skaistu ceļojumu.

da

Saginavas draudzes jubileja

Saginavas latviešu ev. luterāņu draudze nosvinēja savu 60 gadu pastāvēšanas un darbības jubileju ar dievkalpojumu 2011. gada 16. oktobrī. To vadīja arhibīskaps Elmārs E. Rozītis un mācītāji Leons Viksne un Roberts Franklins. Dievkalpojumu kuplināja Trejpilsētu ansamblis ar trim dziesmām.

koris, izglītības palīdzības fonds, svētdienas kola; tika noturētas Bībeles stundas, rīkoti referāti, koncerti, priekšlasījumi. Draudzes skaitam samazinoties, tagad dievkalpojumi notiek vienu reizi mēnesī. Vasarā notur kapu svētkus draudzes kapu nodalījumā.

16. oktobra dievkalpojumā

Priekšā no kreisās: Lija Wendt, Kaija Browne, Maija Wendt, Alissa Ware, Krista Ware, Drake Browne. Aizmugurē no kreisās: māc. Roberts Franklins, arch. Elmārs E. Rozītis, māc. Leons Viksne

Saginavas draudze tika dibināta 1951. gada 29. decembrī. Šajos gados draudzi ir pakalpojuši pieci mācītāji. Pirmais bija māc. A. Piebalgs, kurš kalpoja 33 gadus. Pēc tam māc. Lapiņš, māc. Viksne, māc. Petrešs, māc. Viksne, māc. Petrešs. Tagad draudzi apkalpo māc. Roberts Franklins.

Saginavas draudzei ir sava baznīca, ko nopirka 1966. gadā. Agrākos gados draudzes aizgādībā darbojās jaunatnes pulciņš, skautu un gaidu vienības,

archibīskaps Rozītis ievadīja Saginavas latviešu luterāņu draudzes iesvētāmo klasi iesvētes mācībā. Vecvecāki un vecāki atbalstīja savus 6 mazbērņus un bērnus, pieci no kuriem ir kristīti draudzes locekļi un viens vēl tiks kristīts. Iesvētāmā klase apsolījās apmeklēt dievkalpojumus un veikt uzdotos iesvētes mācības darbus. Viņi gatavojas savām iesvētībām 2012. gada oktobrī.

Vija Āriņš

Lasiet tīmeklī!
www.laiks.us

ZIEMSVĒTKU TIRDZIŅŠ

Salas baznīcā, 4 Riga Lane, Melville NY

Svētdien, 4. decembrī
Dievkalpojums 10:30 no rīta

Sekos pusdienas, izloze un tirdziņš
Pārdosim piparkūkas, pīrāgus, rudzu maizi,
dzeltenmaizi, putraindesas, pelēkos zirņus,
Jāņu sieru, galertu, Laimas šokolādes.

Apskatiet

Trimdadimdbooks.com

Interesantas, lietotas grāmatas latviešu valodā
Galvenokārt trimdā izdotas
Literatūra, vēsture, folklorā un vēl!

SARĪKOJUMI UN DIEVKALPOJUMI

(Turpināts no 20. lpp.)

• 31. decembrī plkst. 9.00 biedrības namā Jaungada sagaidīšanas sarīkojums (ar groziņiem). Mūziku atskaņos Īlmārs Dzenis. Dalības maksa vismaz \$15.00.

• Biedrības bibliotēka atvērta katra mēneša pirmā pirmdienā no plkst. 5.00 līdz 7.00; bibliotēkā ir gan grāmatas, gan video-lentes. Izziņotās videofilmu izrādes atceltas, izrādes atkal sāksies 2012. gada janvārī.

VAŠINGTONA (DC)

• 19. novembrī plkst. 2.00 Latviešu organizācijas Vašingtonā, DC, aicina uz Latvijas Republikas proklamēšanas 93. gadadienas sarīkojumu (400 Hurley Avenue, Rockville MD 20850-3121). Svētku runu „Prieks par latviešu jaunatni” teiks Elisa Freimane; dejos tautadeju kopa „Namejs”. Dalības maksa par vismaz \$15 dolāru ziedojumu, ALJAs biedriem \$10, skolēniem ieeja brīva. Atlikums Gaņezera Vasaras vidusskolai un ALJAs kongresam Vašingtonā, DC.

• 4. decembrī Ziemsvētku tirdziņš.

VILIMANTIKA (CT)

• 20. novembrī pēc Vilimantikas un Mančesteras latv. ev. lut. draudzes kopēja dievkalpojuma, kas sāksies plkst. 12.00, baznīcas lejas zālē (76 Windham

Rd., Willimantic, CT) Latvijas valsts dibināšanas atceres sarīkojums, runu teiks Vaira Paegle.

• 3. decembrī no plkst. 9.00 līdz 2.00 dāmu komitejas rīkots Ziemsvētku tirdziņš (76 Windham Road), kur varēs iegādāties latviskus rokdarbus, keramiku, rotas, mūzikas tvartus, kā arī dažādus gardumus: tortes, pīrāgus, piparkūkas u. c. Siltas pusdienas no plkst. 11.00. Visi sirsnīgi aicināti.

DIEVKALPOJUMI

• **Bostonas latv. ev. lut. Trimdas dr.** (58 Irving St., Brookline, MA 02445) dievk.: 20. nov. plkst. 11. mirušo piemiņas dievk. ar dievg.; plkst. 2.00 sveicību svētkiem Ģežemanes kapsētā. Adventa pirmās svētd. dievk. ar dievg. 27. nov. plkst. 11.00. Māc. J. Mazura.

• **Bukskauntijas un apk. ev. lut. dr.** 20. nov. plkst. 2.00 Kvēkertaunā Latvijas valsts dibināšanas atceres dievk. kopā ar baptistu draudzi Bukskauntijas

luterāņu bazn. (424 Juniper Street, Quakertown, PA), piedalīsies viesmāc. Dr. U. Ukstiņš; pēc dievk. kafija. Māc. Dr. R. Ziedone un emer. māc. Dr. A. Ziedonis.

• **Čikāgas katoļu kopas dievk.** 27. nov. un 11. dec. plkst. 12.00 *Immaculate Conception* bazn. (7211 W. Talcott Ave, pie Harlem un Talcott ielu krustojuma).

• **Detroitas Sv. Pāvila latv. ev. lut. dr.** (30623 W. Twelve Mile Road, Farmington Hills, MI): 20. nov. mirušo piemiņas dievk. ar dievg.; pēc dievk. draudzības stunda. Adventa pirmās svētd. dievk. 27. nov. ar dievg. Adventa otrās svētd. dievk. ar dievg. 4. dec.; pēc dievk. Ziemsvētku tirdziņš. Adventa trešās svētd. dievk. 11. dec. Adventa ceturtais svētd. dievk. ar dievg. 18. dec. Dievk. sākas plkst. 10.00. 24. dec. plkst. 5.00 vakarā Ziemsvētku vakara dievk. 25. dec. dievk. nebūs. 31. dec. plkst. 5.00 Vecgada vakara dievk. ar dievg.

(Turpināts 22. lpp.)

VESELĪBAS

APDROŠINĀŠANA

uz īsu vai ilgāku laiku
LATVIJAS CIEMIŅIEM
CEĻOTĀJIEM UZ ĀRZEMĒM
Zvaniet:
RESNICK & ASSOCIATES
800-324-6520

NAUDAS PĀRSŪTĪJUMI UZ LATVIJU

Likmes: līdz \$100 - \$20
no \$101 līdz \$500 - \$25
virs \$500 - \$25 plus 3% no summas
virs \$500. Summas nododam
ASV dolāros. Piegāde Rīgā \$11,
ārpus Rīgas \$0.40/km, min. \$19.
Piegādājam summas līdz \$1000.

Kārtojam nodokļu un citus maksājumus Latvijā!

Lūdzu nosūtīt vēstuli ar sūtītāja un saņēmēja vārdu, adresi, telefona numuru un norādījumu par summu kopā ar čeku rakstītu uz:

Baltic Financial Services
19 N. Mountain Ave.,
Montclair, NJ 07042-1810

Lūdzu zvanīt Kristīne
(973) 746-3075

AMERIKAS LATVIEŠU PALĪDZĪBAS FONDS

Stipriniet latviešu tautas nākotni,
rūpējoties par savu un
tuvinieku veselību.

IZDEVĪGI APDROŠINĀJUMI:

- » Medicare papildapdrošinājums
- » Apdrošinājums viesiem no ārzemēm
- » Starptautisko ceļojumu apdrošinājums
- » Papildus veselības apdrošinājums
- » Veselības apdrošinājums
- » Dzīvības apdrošinājums
- » Zāļu plāns (Rx)

LRFA
SINCE 1952

T 215.635.4137

info@LRFA.org www.LRFA.org

LATVIAN AMERICAN SHIPPING LINE

Pārsūtām mašīnas, pers. mantas, komerckravas
paciņas pa gaisu vai jūru uz un no Latvijas!

Lūdzu zvaniet: 201-760-6427 vai 973-744-6565 vai
arī apskatiet sūtījumu informāciju mūsu mājaslapā: www.lasl.com

Mūžībā aizgājusi mana mīļā sieviņa

RASMA MEDNIS ŠTERNS

Dzimusi 1950. gada 16. jūnijā Vācijā,
aizgājusi 2011. gada 14. oktobrī Ņujorkā

Viņu mīļā piemiņā vienmēr paturēs

ALVIS ŠTERNS

RADI UN DRAUGI AMERIKĀ UN LATVIJĀ

*Vedat mani dziedādami,
Nevedat raudādami.
Lai iet mana dvēselīte
Pie Dieviņa dziedādama.*

Mūsu ilggadīgais draugs, Latvijas armijas un leģiona virsnieks

Itn. JĀNIS RUGĀJS

pievienojies aizsaules pulkiem

Dzimis 1919. gada 8. maijā Latvijā,
miris 2011. gada 6. novembrī Sioux Falls, Dienviddakotā

Viņu mīļā piemiņā paturēs

PAULIS UN RĪDA DZINTARS UN

DĒLI VALDIS, GUNĀRS, EGONS, VIKTORS AR ĢIMENĒM

Tavs mūžs bija veltīts citiem

Mūsu mīļā

ZELMA MARKUS, dzim. LIEPIŅŠ

Dzimusi 1916. gada 27. novembrī Lubānas pag. „Mandaugās”, Latvijā,
mirusi 2011. gada 10. jūnijā Omahā, Nebraskā

Viņu vienmēr mīļā piemiņā paturēs

MEITAS INTA UN MILDA AR ĢIMENĒM USA

BRĀLIS EVALDS AR ĢIMENI IGAUNIJĀ

RADI VĀCIJĀ UN LATVIJĀ

*Sirds piekususi iet uz dusu,
Tai zemes māte vārtus veļ,
Rimst vēji, koki šalko klusi
Pret mūžību gars spārnus ceļ.*

No dzīves gaitām atbrīvota

ANTONIJA ČAKSTIŅA, dzimusi ZĪVERTS

Dzimusi 1918. gada 15. oktobrī Liepājā,
mirusi 2011. gada 7. oktobrī Torrance, Kalifornijā

Ar cieņu un pateicību viņu piemin

MEITA MARUTA LANGE AR DĒLIEM JĀNI UN PĒTERI

MAZBĒRNIEM MĪLU UN TALYN

UN VEDEKLU DENYSE

*Kad mana dvēse šķirsies
no dziesmu lejas šīs –
tā mīlestības dziesmu
sev līdzī aiznesīs.
(Fr. Bārda)*

DIEVKALPOJUMI

(Turpināts no 21. lpp.)

• **Dienvīdfloridas latv. ev. lut. dr.** (*Shepard of the Coast Lutheran Church* 1909 E. Commercial Blvd, Ft. Lauderdale): **20. nov.** un **25. dec.** dievk. Diakone A. Venta, tālr.: 954-427-3558.

• **Dienvīdkalifornijas latv. ev. lut. dr.** (1927 Riverside Dr. Los Angeles, CA 90039-3704): **20. nov.** plkst. 11.00 Latvijas valsts dibināšanas atceres un mirušo piemiņas dievk. Adventa dievk.: **27. nov.** ar dievg., **4. dec.** Māc. D. Kaņeps. Dievk. sākas plkst. 11.00. Adventa laika apcere baznīcā **7. dec.** plkst. 11. Adventa koncerts **11. dec.** plkst. 11.00.

• **Džamaikpleinas Trīsvienības latv. ev. lut. dr.** (100 Rockview St., Jamaica Plain, MA 02130, tālr.: 617-524-4622).

• **Filadelfijas latv. ev. lut. Sv. Jāņa dr.** (301 N. Newtown Street Road, Newtown Square, PA 19073, tālr.: 610-353-2227): **18. nov.** plkst. 7.00 oikūmen. Latvijas valsts dibināšanas atceres dievk. **20. nov.** plkst. 11.00 mirušo piemiņas dievk. Adventa pirmās svētd. dievk. **27. nov.** plkst. 11.00. Adventa otrās svētd. dievk. **4. dec.** plkst. 11.00; **Wilmingtonā Good Shepard Church** (1530 Foulk Road, Route 261, Wilmington, Delaware 18893) dievk. plkst. 3.00, pēc dievk. kafijas galds. Informācija: www.lativianluthchurchphila.org

• **Grandrapīdu latv. ev. lut. dr.** (1780 Knapp Street NE, Grand Rapids, MI 49505): **27. nov.** plkst. 10.00 Latvijas valsts dibināšanas atceres un mirušo piemiņas dievk. Adventa laika dievk.: **27. nov.**, **4. dec.** (pēc dievk. Ziemsvētku sarīkojums), **11. dec.**, **18. dec.** plkst. 10.00. **24. dec.** plkst. 5.00 Ziemsvētku dievk. **31. dec.** plkst. 3.00 Vecgada vakara dievk. Māc. I. Larsena, tālr.: **269-637-0460**; kabatas: 269-214-1010; e-pasts: revilze@gmail.com

• **Kalamazū latv. apv. ev. lut. dr.** (122 Cherry Hill St., Kalamazoo, MI 49996): **20. nov.** plkst. 10.00 dievk. ar dievg. **27. nov.** plkst. 10.00 dievk. ar dievg., pēc dievk. kafija. Māc. B. Puiķe.

• **Klīvlāndes Apvienotā latv. ev. lut. dr.** (1385 Andrews Ave. Lakewood, OH 44107): **20. nov.** plkst. 11.00 mirušo piemiņas dievk. ar dievg. Adventa pirmās svētd. dievk. **27. nov.** plkst. 11.00. **4. dec.** plkst. 11.00 dievk. ar dievgaldu, sprediķis angļu val., Ziemsvētku tirdziņš. Adventa trešās svētd. dievk. **11. dec.** plkst. 11.00. Adventa ceturtās svētd. dievk. **18. dec.** plkst. 11.00. **24. dec.** plkst. 6.00 Ziemsvētku dievk. **25. dec.** plkst. 11.00 dievk. ar dievg. **31. dec.** plkst. 6.00 Vecgada vakara dievk. ar dievg. **1. janv.** dievk. nebūs. Māc. Dr. S. Eglīte.

• **Lansingas latv. ev. lut. dr.:** **13. nov.** plkst. 2.00 Latvijas valsts dibināšanas atceres dievk. *University Lutheran Church* (1020 S. Harrison Rd., East Lansing, MI.), māc. A. Greiema. Pēc dievk. Latvijas valsts dibināšanas atceres akts baznīcas telpās (uzruna un kopējas dziesmas).

• **Milvoku latv. ev. lut. Sv. Trīsvienības dr.** (1853 N. 75th Street, Milwaukee, WI 53213,

tālr.: 414- 258-8070). **18. nov.** plkst. 7.00 Latvijas valsts dibināšanas atceres dievk., dziedās apvienotais „Brusubārdas-Dzimtenes” koris. **20. nov.** plkst. 10.00 mirušo piemiņas dievk. ar dievg. angļu val. Adventa laika dievk. **27. nov.** un **4. dec.** ar dievg. plkst. 10.00. **10. dec.** plkst. 12.00 jaunieši dosies pie draudzes vecākiem locekļiem, iepriecinot viņus ar dziesmām, Dieva vārdiem un pašceptām piparkūkām. Adventa trešās svētd. dievk. **11. dec.** ar dievgaldu un uzrunu bērniem. **12. dec.** plkst. 7.00 padomes sēde. **18. dec.** dievk. dievnamā nebūs; plkst. 11.00 latviešu namā svētbrīdis latv. un angļu valodā, piedalīsies bērni. Draudzes un Milvoku plkv. O. Kalpaka skolas Ziemsvētku sarīkojums ar bērnu priekšnesumiem. **24. dec.** plkst. 5.00 svētvakara dievk. ar uzrunu bērniem. **25. dec.** plkst. 11.00 Ziemsvētku dievk. ar dievg. un uzrunu bērniem angļu val.; dziedās Vita Foldi-Levare un George Levare. **31. dec.** plkst. 6.00 Vecgada vakara dievk. ar dievg. **Bībeles stunda 8. dec.** plkst. 10.00. Māc. L. Zusēviča, tālr.: 414- 421-3934 e-pasts: pastorlauma@gmail.com; draudzes priekšn. S. Kalve, tālr.: 414- 536-0358. Informācija: www.milwaukeeudraudze.org

• **Minneapolis un St. Paulas latv. ev. lut. dr.** (3152 17th Ave S, Minneapolis, MN 55407, tālr.: 612-722-4622). **20. nov.** plkst. 10.00 mirušo piemiņas dievk. ar dievg., arfu spēlēs Emīlija Gerarda (Emily Gerard); pēc dievk. sadraudzība un referāts par kristīgām bērēm. **Bībeles stunda 24. nov.** plkst. 10.30. Adventa pirmās svētd. dievk. ar dievg. **27. dec.** plkst. 11.00, būs īpaša mūzika; pēc dievk. sadraudzība. Adventa otrās svētd. dievk. **4. dec.** plkst. 11.00, dievk. sagatavošanā piedalīsies iesvētāmie, būs īpaša mūzika. Adventa trešās svētd. dievk. **11. dec.** plkst. 11.00, piedalīsies latviešu skolas audzēkņi. Māc. M. Cepure-Zemle, tālr.: 763-546-8178, e-pasts: majja.cz@gmail.com Informācija: www.mndraudze.org

• **Ņujorkas latv. ev. lut. dr.:** **18. nov. Salas bazn.** (4 Riga Lane, Melville NY 11747) plkst. 7.00 Latvijas valsts dibināšanas atceres dievk., māc. L. Saliņš; **Īstoranžā** (Holy Trinity Lutheran Church, 153 Glenwood Ave, East Orange NJ 07017) plkst. 1.00 Latvijas valsts dibināšanas atceres dievk., diak. I. Kaņeps. **19. nov. Jonkeru bazn.** plkst. 2.00 Latvijas valsts dibināšanas atceres akts. **20. nov. Jonkeru bazn.** plkst. 10.00 mirušo piemiņas dievk. ar dievg., māc. J. Saivars; **Salas bazn.** plkst. 10.30 mirušo piemiņas dievk. ar dievg., māc. L. Saliņš. Adventa pirmās svētd. dievk. **27. nov. Jonkeru bazn.** plkst. 10.00, māc. J. Saivars; **Salas bazn.** plkst. 10.30 dievk., māc. L. Saliņš.

• **Saginavas latv. ev. lut. dr.:** **20. nov.** plkst. 1.00 (128. N. Elm Str.) mirušo piemiņas dievk. ar dievg., māc. R. Franklins; pēc dievk. kafija. **25. dec.** plkst. 1.00 Ziemsvētku dievk. ar dievg., māc. R. Franklins; pēc dievk. kafija.

(Turpināts 23. lpp.)

Dzīves 89. gadsliekšni pārkāpusi un mūžības gaitās aizgājusi

LILIANA PELŠA, dzim. LEPŠE

Dzimusi 1922. gada 25. oktobrī Bauskā, Latvijā,
mirusi 2011. gada 27. oktobrī Sidnejā, Austrālijā

Dziļā pateicībā par Lilianas mūža devumu latvietībai, draugiem un ģimenei,
viņu ar mīlestību piemin un atceras:

MĀSA ROVĒNA VĒVERE – BRISBANĒ
BRĀLIS SIGURDS ANDERSONS AR DZĪVES BIEDRI DAILU UN VIŅU BĒRNI
INTA UN PĒTERIS UN VIŅU ĢIMENES – OTAVĀ
MĀSAS DĒLS ANDRIS VĒVERIS AR DZĪVES BIEDRI ASTRĪDU UN VIŅU BĒRNI
TARA UN DAYN UN VIŅU ĢIMENES – BRISBANĒ
ILGO GADU DRAUGI UN LĪDZGAITNIEKI FOMAIDA UN ALFREDŠ SILĶĒNI
UN VIŅU ĢIMENE – SIDNEJĀ
RUDĪTE UN ALAN WATSON UN VIŅU ĢIMENE – SIDNEJĀ
RADI UN DRAUGI LATVIJĀ

*Tev zeme bij svēta, kur piedzimi;
Tev valoda mīla, ko runāji.
Tik tālos ceļos piekusa kājas
Un svešā zemē apstājās sirds.*

Mūsu loceklis

Fil!

MĀRTIŅŠ VĒVERIS, Gers!

Dzimis 1954. gada 27. decembrī, Ņujorkā,
miris 2011. gada 16. oktobrī Čikāgā

Viņu mīļā piemiņā paturēs
ČIKĀGAS KORPORĀCIJU KOPA

Latvijas Universitātes Zobārstniecības skolas 1944. gada absolvente

AUSTRA ANDERSON, (dzim. ŪDRIS)

Dzimusi 1920. gada 28. jūlijā Rīgā,
mirusi 2011. gada 19. maijā Palo Alto, Kalifornijā

Sēro
DĒLS EDGAR B. ANDERSON
MEITAS LILA HILLARD, LYDIA ANDERSON, LISA KELLEY
UN SEPTIŅI MAZBĒRNI

Sērojot piemin
KORPORĀCIJA DAUGAVIETE

Aizsaulē aizgājis
mūsu senais draugs

ARTURS STAGĪTIS

Dzimis 1923. gada 7. maijā Jēkabpilī, Latvijā,
miris 2011. gada 16. oktobrī Vilmingtonā, Delaverā

Piemiņā
SENIE VILMINGTONAS DRAUGI

*Ir tālos ceļos nogurušas kājas
Un svešos vējos piekususi sirds*

Mūsu filistrs

MĀRTIŅŠ VĒVERIS

Dzimis 1954. gada 27. decembrī New York City, NY
miris 2011. gada 16. oktobrī Buffalo Grove, IL

Sērās piemin
GERSICANIA'S KONVENTS

DIEVKALPOJUMI

(Turpināts no 22. lpp.)

• **Sandiego latv. ev. lut. dr.** (Grace Lutheran Church 3993 Park Boulevard, San Diego, CA 92116): **19. nov.** plkst. 12.00 Latvijas valsts dibināšanas atceres dievk. Draudzes 60 gadu svinības. Pēc dievk. svētku programma sarīkojumu telpās, Losandželosas latviešu vīru koŗa „Uzdziēdāsim, brāļi!” koncerts. **17. dec.** plkst. 12.00 Ziemsvētku dievk., pēc dievk. kafijas galds. Izziņas: www.sandiegodraudze.com vai www.sandiegodraudze.us

• **Sanfrancisko latv. ev. lut. dr.** (425 Hoffman Ave.): **20. nov.** plkst. 11.00 Latvijas valsts dibināšanas atceres dievk. **27. nov.** meditācijas un pārdomu vakars plkst. 6.30. Māc. K. Zols. Informācija: www.lvnc.org

• **Sentluisas latv. ev. lut. dr.:** katra mēneša trešā svētdienā plkst. 2.00 dievk. *Christ Lutheran* bazn. (#1 Selma Avenue, Webster Groves, MO 63119), māc. A. Kalniņa. Pēc dievk. saiets ar groziņiem. Draudzes priekšn. I. Kalniņas tālr.: 314-457-1830, e-pasts: kalninsis@charter.net

• **Sietlas latv. ev. lut. dr.** (11710 - 3rd Ave. N. E. Seattle, WA 98125): **20. nov.** plkst. 10.30 mirušo piemiņas dievk. ar dievg. Adventa pirmās svētd. dievk. ar dievg. **27. nov.** plkst. 10.30. Adventa otrās svētd. dievk. **4. dec.** plkst. 10.30 ar dievg.; pēc dievk. pensionāru kopas eglīte. Māc. D. Cilne, tālr.: 206 -674-9600; e-pasts: cilnis@earthlink.net Baznīcas mājaslapa: www.seattle-latvianchurch.org

• **Skenektedijas latv. ev. lut. dr.:** Latvijas valsts dibināšanas

93 gadu atceres un mirušo piemiņas dievk. **20. nov.** plkst. 2.00 Trīsvienības bazn. (35 Furman Str.), Skenektedijā. Serenas un Jāna Pupu meitas Lailas Gabriellas kristības. Prāv. O. Sniedze, ērg. D. Vitušinska-Baltazara. Dz. laipiņas. Pēc dievk. groziņu azaidis.

• **Sv. Pētersburgas latv. ev. lut. dr.:** „Mūsu Pestītāja” (Our Savior) baznīcā (301 – 58th Str. S., St. Petersburg, FL 33707). **20. nov.** plkst. 2.00 mirušo piemiņas dievk., dziedās Aleksandra Rituma. **4. dec.** plkst. 2.00 dievk., kokli spēlēs un dziedās Ilmārs Vilmanis. **25. dec.** plkst. 2.00 Ziemsvētku dievk. **1. janv.** un **15. janv.** plkst. 2.00 dievk. **Bībeles stunda: 27. nov., 11. dec.** un **2012. g. 8. janv.** plkst. 11.00 biedrības namā (1705 9th Ave North, St. Petersburg, FL 33706). Draudzes māc. A. Pelds, tālr.: 727-368-0935, dr. priekšn. A. Norberga, tālr.: 727-367-6001.

• **Vašingtonas (DC) latv. ev. lut. dr.** (400 Hurley Avenue, Rockville MD 20850-3121, tālr. bazn.: 301-251-4151): **20. nov.** plkst. 11.00 mirušo piemiņas dievk. ar dievg.; plkst. 4.00 svētbrīdis *Rock Creek* kapsētā. Adventa pirmās svētd. dievk. ar dievg. **27. nov.** māc. A. Vārsberga Pāža, tālr.: 301-293-2052; e-pasts: macavp@yahoo.com Informācija: <http://www.dcdraudze.org>

• **Vilimantikas latv. ev. lut. dr.** (76 Windham Rd., Willimantic, CT): **20. nov.** plkst. 12.00 Latvijas valsts dibināšanas atceres dievk. kopā ar Mančesteras dr. vadīs diak. I. Kaņeps. Pēc dievk. bazn. lejas zālē sarīkojumā runu teiks Vaira Paegle. Draudzes priekšn. V. Bachmute, tālr.: 860-644-3268.

Mana mīļā jaunības dienu otrās ģimnazijas draudzene

zobārste MIRDZA ANSONS-SKOMBA

Dzimusi 1919. gada 19. janvārī Latvijā,
mirusi 2011. gada 1. novembrī Zviedrijā

Viņu piemin
INESĪTE, MAIGA, ABĒ, LIDIJA

Mīlestība nekad nebeidzas

Dieva mierā aizgājusi mūsu mīļā draudzene

HELĒNA HOFMANE, dzimusi NUKŠA

Dzimusi 1931. gada 17. jūnijā Pildā, Latvijā,
mirusi 2011. gada 22. oktobrī Los Angeles, Kalifornijā

Ar dziļu mīlestību viņu vienmēr atcerēsies
AIVARS UN BRIGITA JERUMAŅI
LŪCIJA ZIRNĪS

*Mūžīgo mieru dodī,
Kungs, viņai...*

Dieva mierā aizgājis mūsu mīļais draugs
un ilggadējs sabiedriskais darbinieks

ILGVARS DIŽGALVIS

dzimis 1926. gada 24. oktobrī Gramzdas pagastā,
miris 2011. gada 4. oktobrī Culver City, Kalifornijā

Viņu nekad neaizmirsīs
DIENVIDKALIFORNIJAS LATVIEŠU SABIEDRISKĀ CENTRĀ VALDES LOCEKĻI

SPORTS

Eiropas komandu meistarsacīkstēs šachā pēdējām kārtām Latvijas izlasēm spēka nedaudz pietrūka. Galarezultātā kungi ierindojās 24., dāmas – 26.vietā. Par čempioniem kļuva Vācijas kungi un Krievijas dāmas.

Turnīru vērtē viena no stabilākajām Latvijas šacha sieviešu izlases spēlētājām, lielmeistare Ilze Bērziņa.

„Latvijas izlasei komandu turnīros pēdējos gados iznācis tā, ka veiksmīgu turnīru aizvada vai nu vīriešu vai sieviešu izlase. Izņēmums nebija arī šis sacensības. Pietiekami labi no-

Artūrs Neikšāns

dāmām – 26.vieta no 28. Piecas spēles (no deviņām) tika zaudētas ar vienu punktu –

spēlēja kungu izlase, bet veiksmes pilnībā bija novērsusies no

1,5:2,5, turklāt pēdējās trīs! Šī nu bija reize, kad veiksmē no mums bija novērsusies. Nevar jau visu laiku gaidīt, kad nospēlēšu tā kā pērn Hantimansijskā, kur ieguvu bronzas medaļu. Tas toreiz bija unikāls notikums. Šoreiz pietrūka arī Lauras Rogules, kuŗa audzina bērniņu. Domāju, ka nākamgad Olimpiādā Stambulā nospēlēsīm labāk. Šachā esam amatieres, tādēļ svarīgi, lai mums turnīros klāt būtu treneris. Tas daudz ko dotu.”

Vīriešu izlase iegūtā 24. vieta (no 38) var šķist necila, taču **varam priecāties par Artūra Neikšāna izpildīto lielmeistara normu.** Pirmo reizi klasiskā šacha turnīrā spēlējot pret pretinieku, kuŗam reitings ir virs 2700, viņš eleganti apspēlēja

ungāru Ferencu Berkešu (2705), apstiprinot, ka viņš ir lielmeistara titula cienīgs.

Pretinieki bija ļoti spēcīgi. Ar komandas vidējo reitingu 2505 mēs ieguvām 50 procentus punktu pret sāncensiem, kuŗiem vidējais reitings ir 2568. Tik augsts pretinieku vidējais reitings Latvijai nav bijis nevienā Olimpiādā un pasaules meistarsacīkstēs.

Ja piepildīsies Latvijas šacha amatpersonu solījumi par Alekseja Širova atgriešanos Latvijas šacha pavalstniecībā, ja tikpat stabili un radoši sniegumu rādīs Miezijs un Neikšāns, ja būs labi tālāko galdiņu spēlētāji (Jevgeņijs Svešņikovs un Ilmārs Starostīts), tad nākotnē varēsim gaidīt labus rezultātus.

Michaila Tāla piemiņas turnīrā

Michaila Tāla 75 gadu jubilejai veltītais piemiņas šaha turnīrs skolēniem beidzās ar Artura Bernota, Dmitrija Tokranova un Arsenā Bataševa uzvarām savās vecuma grupās. Rīgas Šacha skolas audzēknis Bernots izcīnīja uzvaru kopējā ieskaitē, aiz sevis atstājot Tokranovu un Oļegu Marutkinu. Bernots šajās sacensībās tri-

umfēja otro gadu pēc kārtas.

Labākā meiteņu konkurencē bija Jekaterina Djogteva, bet veicināšanas balvas un diplomu tika pasniegti arī visjaunākajam spēlētājam, kuŗam ir astoņi gadi.

„Šis bija jau trešais šacha turnīrs skolēniem, veltīts Michaila Tāla piemiņai,” pastāstīja Tāla fonda vadītāja un šachista meita Žanna Tāla. „Prieks, ka

dalībnieku bija vairāk nekā pagājušajā gadā, bet tomēr gribētos, lai tie nav desmiti, bet gan simti. Lai to sasniegtu, nepieciešama šacha popularizēšana starp skolēniem un arī finansējums – gan nodarbībām, gan turnīriem. Piemēram, atbraukt no tāliem Latvijas novadiem – cik daudzi bērni to var atļauties?”

Kurpnieks brauks kopā ar Vilemsenu

Latvijas sportists **Haralds Kurpnieks** nākamajā sezonā būs deviņkārtējā pasaules čempiona motokrosā blakusvāģiem Dāniela Vilemsena līdzbraucējs, jeb kā saka motosportisti – kantētājs. Tā ir otrā reize, kad Vilemsens par savu kantētāju izvēlas Latvijas sportistu. 2003. un 2004. gada sezonā Vilemsens kopā ar Kasparu Stupeli kļuva par pasaules čempionu.

padarīja īpaši grūtu. Kantētājam jāatbilst vairākām prasībām tādās jomās kā saistību uzņemšanās, motivācija, fiziskā sagatavotība un pieredze,” paziņojumā savu izvēli pamatoja Vilemsens.

Pagājušajā sezonā Vilemsena pamatkantētājs bija Svens Verbrige, bet pāris sacensībās viņam palīdzēja čehs Ondžejs Čermaks.

Iepriekšējās divas sezonas Kurpnieks bija Jevgeņija Ščer-

Haralds Kurpnieks brauc kopā ar Māri Rupeiku

“Nākamajā sezonā mans mērķis ir vēlreiz izcīnīt pasaules čempiona titulu, un, ņemot vērā šo mērķi, nebija viegli izdarīt īsto kantētāja izvēli. Man bija daži labi piedāvājumi, kas izvēli-

biņina kantētājs, pirms tam startēja ar citu Latvijas sportistu – Māri Rupeiku. Ar viņu kopā 2005. gadā izcīnīja bronzu pasaules meistarsacīkstēs.

Olimpiešiem veltītas jubilejas monētas par 79 200 latiem kals Nīderlandē

Latvijas olimpiešiem veltītas jubilejas monētas tiks izgatavotas Nīderlandes kaltuvē *Koninklijke Nederlandse Munt*. Kaltuve Latvijas Bankas iepirkuma konkursā darbus piedāvājusi veikt par 79 200 latiem, liecina informācija Iepirkumu uzraudzības biroja mājaslapā. Šā gada jūlijā Latvijas Banka izsludināja iepirkuma konkursu par Latvijas olimpiešiem veltītas jubilejas monētas izgatavošanu un piegādi. Monē-

tas tirāža plānota līdz 5000 eksemplāru. Piegāde būs jāveic vairākās daļās.

Latvijas Bankas jubilejas monētas ir miniatūri mākslas darbi, ko velta Latvijas vērtībām – notikumiem, panākumiem, cilvēkiem, mūsu kultūras zīmēm. Jubilejas monētas pēc formas ir nauda, bet pēc būtības – mākslas darbs. Tās izgatavo no zelta, sudraba vai citiem dārgmetalliem īpaši laba kaluma kvalitātē. Atšķirībā no apgro-

zības naudas jubilejas monētas parasti nav domātas lietošanai maksājumos, bet dāvināšanai, piemiņai un kolekcijām. Minēto iemeslu dēļ šo monētu cena arī ievērojami pārsniedz nominālvērtību.

Latvijas Banka kopš lata atjaunošanas izlaidusi 82 jubilejas un piemiņas monētas, un jau vairāk nekā desmit no tām ir ieguvušas balvas nozīmīgākajos starptautiskajos monētu mākslas konkursos.

Bobslejs

Latvijas bobsleja pilota **Edgara Maskalāna** divnieks Austrijā, Īglsas trasē, pirmajos treniņos pirms Eiropas kausa izcīņas pirmā posma sasniedza labus rezultātus. Visi četri Latvijas divnieki startēja otrajā treniņgrupā. Maskalāns kopā ar Daurmantu Dreiškeni pirmajā braucienā bija trešie (53,32 sekundes), otrā braucienā – otrie (53,46).

Oskars Melbārdis/Intars Dambis pirmajā braucienā bija ceturtnie (53,61), otro veica nedaudz slīstāk – 54,19 un 12. vieta. Pirmajos treniņos Uģis Žaļims/Raivis Broks sasniedza 10. (54,03) un 14. rezultātu (54,27). Savukārt Oskars Kibermanis/Elvijs Kamšs, debitējot

tādā līmenī, ieņēma 20. (54,48) un 15. vietu (54,36).

Pirmajā treniņgrupā ātrāko laiku abos braucienos sasniedza vācieša Frančesko Frīdriha divnieks (53,14 un 53,36), otrā grupā divreiz ātrākais bija amerikāņu Stīvena Holkomba pilotētais bobs (53,11 un 53,26).

Svarcelšana

Latvijas svarcēlājs **Artūrs Plēsnieks** izcīnīja 15. vietu Parīzē pasaules meistarsacīkstēs svara katēgorijā līdz 105 kilogramiem. 19 gadus vecais Plēsnieks raušanā pacēla 168, grūšanā pieveica 212 kg, kas summā deva 380 kilogramus.

Artjoms Ivanovs svara katēgorijā virs 105 kg divcīņas summā pacēla 330 kg (145+185), izcīnot 37. vietu. Startēja 43

supersmagsvāra atlētu.

Londonas Olimpiskajās spēlēs Latviju varēs pārstāvēt tikai viens svarcēlājs – vai nu Viktors Ščerbatichs, vai Artūrs Plēsnieks. Tas noskaidrosies nākamajās sacensībās līdz 31. maijam.

Basketbols

Ar 20 gūtajiem punktiem Turcijas basketbola meistarsacīkšu spēlē izcēlās Latvijas centra spēlētājs **Kaspars Kambala**. Viņa pārstāvētā Ankaras *Turk Telekom* vienība izbraukumā ar 83:64 uzvarēja spēcīgo Stambulas *Fenerbahce Ulker* vienību. Latvietis laukumā pavadīja 24 minūtes un 47 sekundes, realizējot astoņus no 14 divpunktu metieniem un divus no pieciem soda metieniem. Kambala kļuva

par sacensības rezultātīvāko spēlētāju. Šis *Turk Telekom* vienībai bija ceturtais panākums piecās spēlēs, kas tai dod kopvērtējuma otro pozīciju.

Aizvadītajā sezonā 32 gadus vecais Kambala paspēja uzspēlēt trīs klubos. Sezonu latvietis uzsāka Bulgārijas vienībā Sofijas *Lukoil Academic*, tomēr pagājušā gada izskaņā pārgāja uz Turcijas komandu *Aliaga Petkim*, parak-

stot līgumu līdz sezonas beigām. Ievērojot, ka līdz Turcijas meistarsacīkšu beigām bija atlikusi tikai viena spēle un *Aliaga Petkim* komanda jau bija garantējusi vietu Turcijas meistarsacīkstēs arī šajā sezonā, Kambalam tika dota atļauja pamest vienību, un viņš pievienojās Irānas vienībai Teherānas *Mahram*, kuŗā arī beidza sezonu.

P. Karlsons